МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет	**Каразінський банківський інститут**
Кафедра	**Обліку та оподаткування**
Рівень вищої освіти	**Другий (магістерський) рівень**
Спеціальність	**071 Облік і оподаткування**
Освітня програма	**Облік і аудит в управлінні бізнес-процесами**
Група: АО-21М	**денна форма навчання**

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему**:**

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

здобувача вищої освіти **Бєляєва Сергія Олександровича**

Кваліфікаційна магістерська робота допущенадо захисту рішенням кафедри обліку та оподаткування

Протокол № 6 від «05» грудня 2024 р.

Завідувач кафедри
к.е.н., доцент
_____ **Р. О. Піскунов**

Науковий керівник
к.е.н., доцент
_____ **О.Ю. Мірошник**

м. Харків 2024 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Факультет	Каразінський банківський інститут
Кафедра	Обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Освітня програма	Облік і аудит в управлінні бізнес-процесами

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
обліку та оподаткування,
к.е.н., доцент
_____ Р.О. Піскунов

«26» вересня 2024 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Бєляєва Сергія Олександровича
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

1. Тема роботи: «БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА»
керівник роботи Мірошник Олексій Юрійович, к.е.н., доц.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
затверджені наказом по університету від «25» вересня 2024 року № 4601-5/3045

2. Строк подання студентом роботи «20» листопада 2024 року.

3. Перелік питань, які потрібно розробити:

У розділі 1 дослідити сутність понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки» підприємства; проаналізувати погляди та підходи щодо проблем контролю та аналізу грошових коштів; дослідити нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів та методи їх аналізу.

У розділі 2 проаналізувати організаційно-економічну характеристику основних показників діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»; вивчити особливості бухгалтерського та управлінського обліку на ТОВ «АКСІОН Україна»; розглянути

особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА».

У розділі 3 розглянути особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇ-НА»; оцінити показники руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»; розробити модель аналізу та прогнозування грошових коштів; запропонувати резерви збільшення величини грошових коштів та оптимізації грошових потоків підприємства.

4. План роботи

№ з/п	Назва етапів роботи
1	Вибір здобувачем теми кваліфікаційної магістерської роботи
2	Затвердження плану і завдання кваліфікаційної магістерської роботи
3	Виконання кваліфікаційної магістерської роботи
4	Здача кваліфікаційної магістерської роботи керівнику
5	Підпис кваліфікаційної магістерської роботи у керівника
6	Подача кваліфікаційної магістерської роботи на кафедру для перевірки на наявність запозичень з інших документів
7	Допуск завідувачем кафедри до захисту кваліфікаційної магістерської роботи
8	Захист кваліфікаційної магістерської роботи

5. Дата видачі завдання «25» вересня 2024 року.

Студент _____ С.О. Бєляєв
підпис ініціали, прізвище

Керівник роботи _____ О.Ю. Мірошник
підпис ініціали, прізвище

РЕФЕРАТ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

«БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА»

БЄЛЯЄВА СЕРГІЯ ОЛЕКСАНДРОВИЧА

Кваліфікаційна магістерська робота містить 98 сторінок, 28 таблиць, 15 рисунків, 15 формул, список літератури з 41 найменувань, 1 додатка.

Об'єктом дослідження є діюча система бухгалтерського обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків підприємства ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА».

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні положення щодо бухгалтерського обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків.

Мета магістерської роботи полягає в узагальненні теоретичних основ організації бухгалтерського обліку грошових коштів та проведення аналізу грошових потоків.

Завданнями кваліфікаційної магістерської роботи є: дослідити сутність понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові по-токи» підприємства; проаналізувати погляди та підходи щодо проблем контролю та аналізу грошових коштів; дослідити нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів та методи їх аналізу; проаналізувати організаційно-економічну характеристику основних показників діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»; вивчити особливості бухгалтерського та управлінського обліку на ТОВ «АКСІОН Україна»; розглянути особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»; оцінити показники руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»; розробити модель аналізу та прогнозування грошових коштів; запропонувати резерви збільшення величини грошових коштів та оптимізації грошових потоків підприємства..

За результатами дослідження сформульовані теоретичні та практичні положення, що доведені автором до конкретних пропозицій задля вдосконалення системи о організації бухгалтерського обліку грошових коштів та проведення аналізу грошових потоків.

Одержані результати можуть бути використані в процесі розробки методичних засад системи о організації бухгалтерського обліку грошових коштів та проведення аналізу грошових потоків.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, УПРАВЛІННЯ, АНАЛІЗ, ГРОШОВІ КОШТИ, ГРОШОВІ ПОТОКИ.

ABSTRACT

AT QUALIFICATION MASTER WORK

"CASH ACCOUNTING AND CASH FLOW ANALYSIS OF AN ENTERPRISE"

BELYAEV SERGII OLEKSANDROVICH

The qualification master's thesis contains 98 pages, 28 tables, 15 figures, 15 formulas, a list of references of 51 items, 1 appendices.

The object of the study is the current system of cash accounting and cash flow analysis of the enterprise LLC "AKSI-ON UKRAINE".

The subject of the study is the theoretical and methodological provisions on cash accounting and cash flow analysis.

The purpose of the qualifying master's work is to generalize the theoretical foundations of the organization of cash accounting and cash flow analysis.

The tasks of the qualification master's work: to investigate the essence of the concepts of "money", "cash" and "cash flows" of an enterprise; to analyze views and approaches to the problems of control and analysis of cash; to investigate the regulatory and legal regulation of accounting and control of cash and methods of their analysis; to analyze the organizational and economic characteristics of the main indicators of the activities of LLC "AKSION UKRAINE"; to study the features of accounting and management accounting at LLC "AKSION Ukraine"; to consider the features of internal control at LLC "AKSION UKRAINE"; to evaluate the indicators of cash flow of LLC "AKSION UKRAINE"; to develop a model of analysis and forecasting of cash; to propose reserves for increasing the amount of cash and optimizing the cash flows of the enterprise. .

Based on the results of the study, the author formulates theoretical and practical provisions were formulated, which were brought by the author to specific proposals for improving the system for organizing cash accounting and conducting cash flow analysis.

The obtained research results can be used in the process of developing methodological principles for the system for organizing cash accounting and conducting cash flow analysis.

KEYWORDS: ORGANIZATION OF ACCOUNTING, MANAGEMENT, ANALYSIS, CASH, CASH FLOWS.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ 11

1.1. Сутність понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки» підприємства 11

1.2. Аналіз поглядів та підходів щодо проблем контролю та аналізу грошових коштів 20

1.3..... Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів та методи їх аналізу 25

Висновки до 1-го розділу 34

РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» 36

2.1. Організаційно-економічна характеристика основних показників діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» 36

2.2. Бухгалтерський та управлінський облік на ТОВ «АКСІОН Україна»... 41

2.3. Особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» .. 51

Висновки до 2-го розділу 60

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ, ШЛЯХИ ОПТІМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» 63

3.1. Аналіз руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» 63

3.2. Розробка моделі аналізу та прогнозування грошових коштів..... 76

3.3. Резерви збільшення величини грошових коштів та оптимізації грошових потоків підприємства 87

Висновки до 3-го розділу 93

ВИСНОВКИ..... 95

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ 99

ДОДАТКИ..... 104

ВСТУП

Актуальність теми зумовлена важливістю ефективного управління фінансовими ресурсами для забезпечення стабільності та розвитку будь-якого бізнесу. В умовах зростаючої конкуренції, економічної невизначеності та глобалізації, підприємства стикаються з необхідністю постійного моніторингу грошових потоків, оптимізації їх структури та управління ліквідністю.

Грошові кошти є основним інструментом, що забезпечує виконання операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Ефективний облік та аналіз грошових потоків дозволяють своєчасно ідентифікувати проблеми з фінансуванням, уникати дефіциту коштів та створювати фінансові резерви для подолання кризових ситуацій.

Крім того, у сучасних умовах воєнного стану, економічних викликів та обмеженого доступу до зовнішнього фінансування, управління грошовими потоками стає ключовим фактором для підтримання платоспроможності, зменшення боргового навантаження та підвищення рентабельності підприємств.

Аналіз грошових потоків надає підприємству інформацію для прийняття стратегічних та оперативних рішень, таких як розподіл фінансових ресурсів, інвестування або кредитування. Таким чином, дослідження даної теми сприяє підвищенню фінансової грамотності, розробці практичних рекомендацій для поліпшення управління фінансами та забезпеченню сталого розвитку підприємств в умовах мінливого економічного середовища.

Теоретичною основою роботи є наукові праці вітчизняних та закордонних вчених та фахівців з питань бухгалтерського обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків підприємства.

Віддаючи належне внеску відомих вчених, слід відмітити, що недостатньо дослідженими залишаються питання оптимізації управління ліквідністю підприємства, зокрема методів прогнозування залишків грошових коштів у динамічних умовах економічної нестабільності.

Також потребують додаткового вивчення аспекти гармонізації національних стандартів бухгалтерського обліку з міжнародними для вдосконалення методики складання звітності про рух грошових коштів. Окрему увагу слід приділити розробці сучасних методичних підходів до аналізу впливу дебіторської заборгованості та запасів на операційну діяльність підприємства.

В умовах воєнного стану особливо актуальними є питання підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, контролю за грошовими потоками та мінімізації ризиків. Це вимагає інтеграції інформаційних технологій у процеси управління обліком і фінансами, що дозволить покращити моніторинг і оперативне прийняття управлінських рішень для забезпечення фінансової стабільності та стійкого розвитку підприємства.

Об'єктом дослідження є діюча система бухгалтерського обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків підприємства ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА».

Предметом дослідження є теоретичні та методологічні положення щодо бухгалтерського обліку грошових коштів та аналізу грошових потоків.

Мета магістерської роботи полягає в узагальненні теоретичних основ організації бухгалтерського обліку грошових коштів та проведення аналізу грошових потоків. Для досягнення успішної мети у роботі поставлено наступні *завдання*:

– дослідити сутність понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки» підприємства;

– проаналізувати погляди та підходи щодо проблем контролю та аналізу грошових коштів;

– дослідити нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів та методи їх аналізу;

– проаналізувати організаційно-економічну характеристику основних показників діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»;

– вивчити особливості бухгалтерського та управлінського обліку на ТОВ «АКСІОН Україна»;

– розглянути особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»;

– оцінити показники руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»;

– розробити модель аналізу та прогнозування грошових коштів;

– запропонувати резерви збільшення величини грошових коштів та оптимізації грошових потоків підприємства.

У магістерській роботі застосування *методів аналізу* та синтезу дозволило збагатити категоріальний апарат. Для конкретизації та поглиблення економічної сутності грошей застосовано метод теоретичного узагальнення, групування та порівняння. Серед методів аналізу грошей виявилися математичні методи та методи елімінації. Системний підхід застосовано до розробки положень організації бухгалтерського обліку фінансових ресурсів підприємств; у науковому дослідженні в ході встановлення нових положень використовувалися як методи індукції та дедукції.

Особистий внесок та наукова новизна одержаних результатів полягає у визначенні шляхів та розробці рекомендацій і пропозицій щодо вдосконалення організації бухгалтерського обліку грошових коштів та проведення аналізу грошових потоків ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА».

Результати дослідження, які характеризують наукову новизну дипломної роботи, включають:

удосконалено:

1) Підходи до визначення та класифікації понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки», що сприяє формуванню єдиної бухгалтерської термінології та забезпечує чітке розмежування їх економічної сутності.

2) Методику гармонізації нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку та касового контролю з урахуванням зарубіжного досвіду, що дозволяє інтегрувати національні стандарти в міжнародний простір та підвищити їх ефективність у практичному застосуванні.

3) Систему внутрішнього контролю грошових потоків підприємства, що базується на поєднанні автоматизації процесів обліку, залученні зовнішнього аудиту, або впровадженні структурного підрозділу внутрішнього аудиту, спрямованого на зниження фінансових ризиків і підвищення ефективності використання ресурсів.

одержали подальший розвиток:

4) Теоретико-методологічне обґрунтування оптимізації обліку та контролю грошових потоків через використання сучасних підходів до аналізу ліквідності та автоматизації управління фінансами.

5) Методика аналізу грошових коштів і потоків підприємства, зокрема впровадження моделей прогнозування (поліноміальна модель тренду), що дозволяє більш точно оцінювати фінансовий стан і планувати грошові ресурси.

6) Методика оптимізації витрат і управління запасами підприємства, що сприяє підвищенню оборотності активів, стабілізації грошових потоків та покращенню фінансової стійкості підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає у впровадженні пропозицій та рекомендацій, наданих в роботі, на підприємствах з метою покращення організації бухгалтерського обліку, здійснення належного контролю грошових коштів та аналізу й прогнозування грошових потоків підприємства.

Апробація результатів магістерської роботи. Основні положення кваліфікаційної магістерської роботи доповідались на III Міжнародній науково-практичній конференції (Україна, м. Харків, 20 листопада 2023 року) «Сучасне управління організаціями: концепції, цифрові трансформації, моделі інноваційного розвитку».

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА АНАЛІЗУ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ

1.1. Сутність понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки» підприємства

Розвиток банківських технологій, складний механізм розрахунків, велика кількість фінансових інструментів, що розвиваються, призводять до того, що одна з основних категорій економіки - гроші, досі не має загальноприйнятого трактування. На сьогодні це питання спричиняє дискусію різних науковців в різних наукових джерелах.

На сьогоднішній день поняття «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки» у сучасній літературі мають неоднозначне трактування. З одного боку, ці терміни часто вважаються синонімами, що описують одне й те саме явище, з іншого – їх розглядають як окремі, але взаємопов'язані елементи фінансової системи. Відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 (НП(С)БО 1), під грошовими коштами (грошима) розуміють готівку, кошти на банківських рахунках і депозити до запитання. Таким чином, у рамках нормативних документів ці два терміни фактично об'єднуються в одне поняття, що створює підґрунтя для їхнього спрощеного трактування.

Як найважливіший економічний фактор серед матеріальних ресурсів підприємства гроші відіграють провідну роль. Вони виступають у такий спосіб:

- кошти є власністю підприємства, яка забезпечує необхідну ознаку та елемент ринкової економіки, завершує господарську відокремленість підприємств;
- кошти пов'язують підприємства шляхом обміну з іншими суб'єктами господарювання. Саме гроші починають виробничо-господарську діяльність підприємства (незалежно від форм власності): придбання необхідних засобів виробництва, подальші розрахунки витрат і результатів діяльності;

- гроші мають властивість ліквідності і виконують притаманні їм економічні функції. [2]

Грошові потоки відображають рух фінансових ресурсів підприємства, включаючи періоди тимчасово вільних коштів та зобов'язання, які необхідно покривати з мінімальними витратами. Ефективне управління грошовими потоками передбачає, що всі ресурси підприємства використовуються в умовах, орієнтованих на досягнення максимального прибутку та рентабельності. У таких умовах підприємство мобілізує свої фінансові резерви, що часто супроводжується скороченням рівня ліквідності.

Залучення значних обсягів позикових ресурсів, у свою чергу, підвищує фінансові ризики. Це вимагає ретельного прогнозування, точного розрахунку та вдосконалення фінансового механізму. У зв'язку з цим орієнтація на максимальний прибуток може розглядатися лише як тактична мета, оскільки у довгостроковій перспективі стратегічною метою управління грошовими потоками є забезпечення зростання ринкової вартості підприємства.

Розглянемо тлумачення та визначення різними авторами. Представимо кожне визначення в окремій таблиці з посиланнями на різні наукові джерела.

Таблиця 1.1

Погляди науковців на визначення «грошові кошти»

№	Визначення	Автор
1	Грошові кошти – це кошти в касі та на поточному рахунку в банку, які можуть бути використані для поточних операцій.	Мочарко В.В.
2	Грошові кошти – це мобільний актив, що швидко змінюється, тому планові показники навіть на невеликий період часу можуть зовсім не відповідати реальному стану справ.	Ігоніна К.А.
3	Грошові кошти – це реальні гроші, які для підприємства виступають посередником у розрахунках.	Микитюк Н.Я.

Визначення з таблиці показують, що гроші є загальним еквівалентом усіх інших товарів, тобто він служить засобом прояву вартості товарів. Водночас еволюційна теорія доводить, що гроші є особливим товаром. Істотні ознаки конкретного товару – грошей наведені в таблиці 1.2 :

Таблиця 1.2

Погляди науковців на визначення «гроші»

№	Визначення	Автор
1	Гроші – металеві та/або паперові знаки, що є мірою вартості при купівлі-продажу і виконують роль всезагального еквіваленту, тобто виражають вартість всіх інших товарів і обмінюються на будь-який з них.	Бутинець Ф. Ф.
2	Гроші – це багатофункціональна економічна форма, за допомогою якої здійснюється облік вартості, обмін, платежі, накопичення вартості.	Артюх І.
3	Гроші – економічна категорія, що означає специфічний товар, який виконує у суспільстві роль загального еквівалента.	Осовська Т. В.

Грошовий потік є одним із найважливіших показників, який характеризує фінансову діяльність підприємства, а також його здатність генерувати кошти для забезпечення операційної, інвестиційної та фінансової діяльності (табл 1.3).

Таблиця 1.3

Погляди науковців на визначення «грошові потоки»

№	Визначення	Автор
1	Грошові потоки – обсяг грошових коштів, що отримує або виплачує підприємство протягом звітного або планованого періоду	Єрешко Ю.О.
2	Грошові потоки – це надходження і вибуття грошей та їх еквівалентів.	Мочарко В.В.
3	Грошовий потік – розподілений у часі ряд платежів з позитивною величиною (надходження) і негативною величиною (виплати), тобто це рух коштів підприємства.	Драч В.І.

В межах дослідження доцільно провести аналіз публікацій та наукових поглядів, та згрупувати по критеріям визначення вчених в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Аналіз дефініцій понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки»

№ з/п	Критерії групування	Джерело											
		Бутинець Ф. Ф.	Драч В.І.	Дубенко Н. В.	Єрешко Ю.О.	Завадський Й. С.	Загородній А.Г.	Артюх І.	Заремба Є.М.	Ігоніна К.А.	Микитюк Н.Я	Мочарко В.В|	Разом
1	Економічна категорія	-	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	3
2	Вираження капіталу	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	1
3	Забезпечення функціонування	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	1
4	Кошти в касі та на поточному рахунку	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X	3
5	Фактор часу	-	X	-	X	-	-	-	X	-	-	-	3
6	Надходження і вибуття грошових коштів	-	X	-	X	-	-	-	-	-	-	X	3
7	Забезпечення функціонування	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-	-	1
8	Загальний еквівалент	X	-	-	-	X	X	X	-	-	-	-	4
9	Міра вартості	X	-	-	-	-	X	X	-	-	-	-	2

Джерело: систематизовано автором на підставі [2,4,6-12]

Таким чином, аналізуючи наведене, можна зробити висновок: гроші є специфічною економічною категорією, яка виконує функцію загального еквівалента та міри вартості всіх товарів і послуг. У бухгалтерському обліку це поняття набуває більш вузького значення та трансформується в поняття грошові кошти, яке має переважно практичний характер.

Гроші як загальне економічне поняття охоплюють усі аспекти обігу та використання вартості в економіці, тоді як грошові кошти — це специфічний термін, що стосується засобів, доступних для підприємства в певний момент часу. Вони

включають кошти, що знаходяться в касі або на поточних рахунках компанії. Грошові кошти забезпечують нормальне функціонування підприємства, виконуючи роль посередника в процесі розрахунків із партнерами, працівниками та державними органами.

В Україні до складу грошових коштів входять готівка та депозити до запитання у фінансових установах. У Сполучених Штатах Америки грошові кошти охоплюють готівку, кошти на поточних рахунках підприємств, звичайні та банківські чеки, а також компенсаційний баланс. Наприклад, у США паперові платіжні документи (поштові марки, неоплачені квитки тощо) відповідно до Федерального податкового кодексу визнаються грошовими активами й обліковуються як аванси. Водночас такі підходи поки що рідко зустрічаються в Україні, хоча з часом їх інтеграція в практику стає більш ймовірною.

Безготівкові розрахунки передбачають переказ коштів із рахунку платника на рахунок отримувача через фінансову установу. Банки виконують платежі від імені клієнтів, використовуючи їхні валютні вклади. До інструментів безготівкових розрахунків належать інкасо, акредитиви, векселі, платіжні чеки, пластикові картки та інші платіжні документи [16].

Отже, грошові кошти нерозривно пов’язані з поняттям грошового потоку, який описує динаміку руху коштів і їх еквівалентів у процесі діяльності підприємства.

Ці два поняття тісно пов’язані, але мають різну сутність і не можуть бути ототожнені. Грошові кошти — це статична величина, що відображає наявний стан фінансових ресурсів, тоді як грошовий потік — це динамічна величина, що демонструє рух коштів за певний період. Одне поняття є основою для іншого: аналіз руху грошових потоків дозволяє визначити, наскільки ефективно використовуються наявні грошові кошти, а також прогнозувати майбутні фінансові результати.

Для детального аналізу грошових потоків на підприємствах їх класифікують за різними ознаками. Це дозволяє порівнювати фактичні дані з довідковою інформацією та проводити глибокий аналіз фінансового стану компанії.

Згідно таблиці 1.5, класифікації грошових грошових потоків є різноманітною, що свідчить про важливість стислого логічного визначення в сучасних економічних умовах.

Таблиця 1.5

Класифікація грошових потоків

№	Ознаки	Класифікація
1	За видами господарської діяльності	- операційної діяльності; - фінансової діяльності; - інвестиційної діяльності.
2	За валютою	іноземна; національна валюта.
3	За рівнем достатності	- дефіцитний; - оптимальний; - надлишковий.
4	За методом розрахунку та об'єму	чистий; валовий.
5	Стосовно підприємства	внутріщній; зовнішній.
6	Залежно від напряму руху коштів	вихідний грошовий потік; вхідний грошовий потік.
7	За пріоритетністю	пріорітетний другорядний.
8	За періодом	довгостроковий; короткостроковий.
9	За оцінкою в часі	поточний; майбутній.
10	За рівнем передбачуваності	плановий; неплановий.
11	За місцем зберігання:	каса; банк підзвітних осіб контрагентів цінні папери.
12	За масштабом обслуговування	грошовий потік виду діяльності; грошовий потік по підприємству; грошовий потік підрозділу; грошовий потік окремої операції.
13	За формою	готівкові; безготівкові.

Джерело: систематизовано автором на підставі [16]

Отже, грошовий потік підприємства – це рух готівкових платежів, валюти, та інші рахунків та в касі підприємства в процесі його господарської діяльності, які разом складають його грошовий обіг.

З точки зору бухгалтерського обліку, рух грошових коштів є постійним і послідовним процесом, який включає отримання та витрачання коштів у готівковій та безготівковій формах. Цей процес супроводжується оформленням відповідних документів, таких як прибуткові та видаткові касові ордери, платіжні доручення, звіти про рух коштів та інші платіжні документи, що забезпечують належний документообіг. Усі ці дії формують основу управління грошовими потоками — ключового елементу фінансового менеджменту.

Сутність управління грошовими потоками полягає у забезпеченні їх ефективної координації, яка є важливою як для функціонування грошово-кредитної системи, так і для ефективної роботи бухгалтерії. Взаємозв'язок між грошовими коштами та грошовими потоками створює можливості для оптимального використання фінансових ресурсів підприємства.

Інформаційні потоки відіграють важливу роль у цьому процесі, адже вони є своєрідним зв’язком між різними функціями компанії. Як зазначив Білл Гейтс, «інформаційні процеси — це кровоносна система вашої компанії: вони дозволяють отримувати максимум від своїх співробітників і забезпечують важливий зворотний зв’язок від клієнтів» [13, с. 24]. Саме інформація про гроші та їх рух стає основою для прийняття обґрунтованих рішень, що сприяють максимізації прибутку.

Бухгалтерський облік відіграє ключову роль у цьому процесі, оскільки забезпечує збір, обробку та надання інформації, яка використовується контролерами, менеджерами та аналітиками для прийняття рішень. Важливо, щоб ця інформація була не лише вичерпною та достовірною, але й відповідала як внутрішнім потребам компанії, так і зовнішнім запитам. До того ж вона має враховувати непередбачувані події, що можуть вплинути на діяльність підприємства. Таким чином, бухгалтерський облік стає основою для формування ефективної системи управління фінансовими ресурсами та забезпечення стабільного функціонування підприємства.

Діяльність підприємства охоплює три основні напрями: операційний, фінансовий та інвестиційний. Основним ресурсом будь-якого бізнесу є гроші, які формуються в результаті господарської діяльності. Операційна діяльність є ключовим видом діяльності підприємства, оскільки вона включає виробництво та реалізацію продукції, виконання робіт і надання послуг, що забезпечують основну частину доходів. До витрат операційної діяльності належать оплата праці, податкові платежі та сплата відсотків за кредитами. Саме ця діяльність визначає основну мету існування підприємства.

Інвестиційна діяльність стосується фінансування через продаж оборотних активів, їх купівлі, будівництва та реконструкції. Грошові потоки від такої діяльності забезпечують розвиток і модернізацію підприємства.

Фінансова діяльність, згідно з П(С)БО 1, передбачає зміни у розмірі або складі капіталу підприємства. Вона не є операційною та охоплює взаємодії з постачальниками акціонерного капіталу, кредиторами й акціонерами, включаючи прийняття векселів та виплату дивідендів. Статті готівки, що відображають операції, є прикладами грошових операцій, тоді як їх відсутність свідчить про немонетарний характер операцій.

Ефективність підприємства оцінюється за рівнем управління грошовими ресурсами, оскільки вони є обмеженим і важливим ресурсом. Безперервний рух коштів забезпечує функціонування економічного процесу, а також життєздатність підприємства в умовах конкурентного середовища. Гроші виконують функції міри вартості, засобу обігу, платежів та накопичення.

Форма звітності «Баланс» і «Звіт про рух грошових коштів» розкривають фінансовий стан підприємства. Баланс відображає активи, зобов’язання та власний капітал, які поділяються на дві частини: актив і пасив. Активи включають ресурси підприємства, які використовуються для господарської діяльності, а пасиви показують джерела їх формування, зокрема власний капітал і зобов’язання перед кредиторами та постачальниками.

Баланс є стислим документом, тоді як «Звіт про рух грошових коштів» надає деталізовану інформацію про надходження та витрати. Цей звіт включає аналітичні

дані за окремими рахунками, такими як готівка, рахунки в банках і електронні гроші. Аналітична інформація забезпечує точність відображення грошових потоків, що сприяє прийняттю управлінських рішень і задовольняє потреби зовнішніх користувачів – інвесторів, кредиторів та державних органів.

Згідно з підпунктом 2 пункту 2 розділу II П(С)БО 1, звітність подається усіма суб'єктами господарювання, за винятком банків, бюджетних установ, малих підприємств і представництв іноземних компаній. У річному звіті підприємства можуть використовувати одну з двох форм №3: пряму або непряму. Непрямий метод заповнення дозволяє коригувати показники прибутку чи збитків, враховуючи безготівкові статті.

Складання звітності за непрямим методом дозволяє виявити зв'язок між прибутковістю підприємства та його грошовими потоками, що є важливим для оцінки фінансового стану. Для уникнення помилок важливо забезпечити правильне відображення операцій у бухгалтерських записах через використання детального плану рахунків і дотримання затвердженої облікової політики.

Отже, грошові кошти та грошові потоки є ключовими елементами господарської діяльності підприємства. Вони забезпечують його стабільне функціонування, платоспроможність і фінансову стійкість. Хоча ці поняття взаємопов'язані, вони не є тотожними, адже кожне з них розкриває окремий аспект використання грошей в економіці, при цьому їхній зв'язок залишається нерозривним.

У процесі дослідження були уточнені та узагальнені такі дефініції, як «гроші», що визначаються як специфічна економічна категорія, яка виконує функцію загального еквівалента, міри вартості товарів і послуг; «грошові кошти» – це ресурси, які підприємство має у своєму розпорядженні в касі або на поточних рахунках, що забезпечують його операційну діяльність та слугують посередником у розрахунках; «грошові потоки» – це динамічний процес, що відображає надходження (позитивні величини) і витрати (негативні величини) грошових коштів та їх еквівалентів у часовому вимірі. Вони пов'язані з операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю, а також залежать від структури підприємства, ризиків і рівня ліквідності.

Таким чином, грошові кошти та потоки не лише забезпечують ефективну роботу підприємства, а й є важливими інструментами для аналізу його фінансового стану, оцінки ризиків і прийняття управлінських рішень.

1.2. Аналіз поглядів та підходів щодо проблем контролю та аналізу грошових коштів

Питання грошових потоків і управління фінансами залишаються актуальною темою для численних наукових досліджень і публікацій у періодичних виданнях. У цій галузі науковці застосовують різні підходи: одні зосереджуються на окремих аспектах, тоді як інші розглядають їх у контексті загальних питань фінансового менеджменту, планування, бюджетування, фінансового контролю та аналізу.

Значний внесок у вивчення цієї теми зробили Бутинець Ф.Ф. і Горецька Л.Л., які у своїй праці «Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах» дослідили системи обліку грошових коштів у Європі та Америці. Вони детально проаналізували особливості складання фінансової звітності, що дало змогу оцінити міжнародні підходи до обліку та їхню відповідність сучасним стандартам [5].

Інший важливий погляд на цю тему представила Губачова О.М. в книзі «Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах». Вона розглянула структуру фінансової звітності, порядок її складання та організацію внутрішнього контролю. Автор наголошує, що уникнення викривлень у бухгалтерському обліку можливе лише за умови дотримання певних правил. Зокрема, вона підкреслює важливість розподілу відповідальності за активи між різними особами, щоб уникнути зловживань. Також необхідним є чітке розмежування прав на проведення операцій і підзвітності, а належна організація системи внутрішнього контролю є ключовим елементом для забезпечення прозорості та достовірності фінансової звітності [23].

Сук Л.К. у своїй роботі «Фінансовий облік» аналізує використання готівкових коштів, облік касових операцій, розрахунків на поточних рахунках, операцій в іноземній валюті та інших банківських рахунках. Автор зазначає, що гроші постійно перебувають у кругообігу на всіх етапах діяльності підприємства. У праці

наведено визначення ключових понять, пов'язаних із грошовими коштами, таких як банківські рахунки, депозити, валютний курс, монетарні та немонетарні статті.

Автор акцентує увагу на важливості організації зберігання готівки в касі підприємства та відповідальності керівників за її збереження й транспортування до банку. Готівкові кошти мають здаватися щодня, наступного дня після надходження або не рідше одного разу на п'ять днів, залежно від умов роботи підприємства та доступності банківських установ. Установлення ліміту каси здійснюється самостійно на основі середньоденних показників надходжень і витрат готівки. [17]. Крамаренко Г.О. та Чорна О.Є. у праці «Фінансовий аналіз» висвітлюють методики аналізу руху грошових коштів, визначають основні коефіцієнти для оцінки їх оборотності та достатності [53]. Лишиленко О.В. у своїй праці «Бухгалтерський облік» аналізує облік грошових коштів і грошових потоків, зокрема, порядок касових операцій, відкриття та закриття банківських рахунків, облік операцій на поточних і інших рахунках у банках [59].

Дікань Л.В. у роботі «Контроль і ревізія» акцентує увагу на ключових аспектах ревізії касових та банківських операцій. Зокрема, вона підкреслює важливість таких процедур, як інвентаризація каси, перевірка касової дисципліни та дотримання нормативних вимог у проведенні розрахункових операцій. Її дослідження пропонує практичні рекомендації щодо організації контролю за рухом грошових коштів і забезпечення достовірності облікових даних [24].

Утенкова В.О. у своїй праці «Аудит» детально аналізує процес аудиту грошових коштів. Вона визначає основні джерела інформації для перевірки касових операцій, зокрема бухгалтерські регістри, первинні документи та звітність. Крім того, автор наголошує на важливості тестування системи внутрішнього контролю, що дозволяє виявити недоліки у процесах управління фінансами підприємства та мінімізувати ризики шахрайства чи помилок [98].

Отримані дані дозволили узагальнити існуючі наукові й практичні напрацювання у сфері фінансового обліку, планування, контролю та аналізу коштів. З метою систематизації цієї інформації представлено результати у таблиці 1.6, що відображає основні підходи, методики та рекомендації з цих питань.

Таблиця 1.6

Питання щодо бухгалтерського обліку, аналізу і контрою грошових коштів, розглянуті в навчально-практичній літературі

№ з / п	Питання	Підручники, посібники й інша навчально-практична та наукова література з бухгалтерського обліку, аналізу і контролю									
		Губачова О.М. [24]	Дікань Л.В.[25]	Крамаренко Г.О., Чорна О. Є. [18]	Лишиленко О. В. [19]	Михайлов М. Г., Телегунь М. І., Славкова О. П. [21]	Садовська І.Б. [20]	Степова Т. Г., Татарінова Г. О., Гріщук Р. І. [22]	Сук Л.К. [17]	Утенкова В. О. [23]	Бутинець Ф.Ф. Горецька Л.Л. [5]
1	Грошовий обіг						X				X
2	Касові операції						X				X
3	Документи	X			X			X			X
4	Бухгалтерський облік операцій										X
5	Каса	X	X		X	X	X	X	X	X	
6	Відкриття рахунків					X					
7	Рахунки		X		X	X	X	X	X	X	
8	Валюта					X			X		
9	Інші кошти		X		X	X			X		
10	Інвентаризація грошей				X	X					
11	Правове забезпечення				X						
12	Аналіз коштів			X							

Джерело: систематизовано автором на підставі [5,17-25]

Узагальнені дані про питання, що розглядалися в навчально-практичній літературі з бухгалтерського обліку, аналізу і контролю наведені в таблиці 1.7.

Таблиця 1.7

Узагальнені дані про питання, що розглядалися в навчально-практичній літературі з бухгалтерського обліку, аналізу і контролю

№ з/п	Питання, що розглядалися	Кількість авторів
1	Грошовий обіг	2
2	Касові операції	2
3	Документи	4
4	Бухгалтерський облік операцій	1
5	Каса	8
6	Відкриття рахунків	1
7	Рахунки	7
9	Валюта	2
10	Інші кошти	4
11	Інвентаризація грошей	2
12	Правове забезпечення	1
13	Аналіз коштів	1

Джерело: розроблено автором

З даних у таблиці 1.7 можна зробити висновок, що: більшість авторів наукових робіт, які розглядають питання з бухгалтерського обліку, аналізу і контролю грошових коштів, зосереджені на питаннях пов'язаних, як з готівкою, так і коштами на банківських рахунках. Проте, мало хто з авторів звертає увагу на законодавчі вимоги та відображення операцій у бухгалтерському обліку, що можливо пов'язано з не ідеальним, але досить чітким законодавством, і бухгалтер завжди має при собі сучасне та оновлене програмне забезпечення.

Спробуємо проаналізувати деякі публікації і їх акценті на грошові кошти та їх аналіз. Шубіна С.В. та Авакян М.Ю. [26, С. 52–55] у своїй роботі детально досліджують питання оптимізації та аналізу грошових потоків підприємства. Вони розглядають механізми управління грошовими потоками, спрямовані на забезпечення фінансової стабільності та ліквідності. Особлива увага приділяється визначенню оптимального балансу між надходженнями та витратами коштів, а також методам прогнозування їх руху.

Яценко В.М. та Пронь Н.О. [27, С. 3–7] фокусуються на внутрішньому контролі підприємства. Їх дослідження спрямоване на вивчення системи внутрішнього контролю як засобу забезпечення ефективного управління фінансами та мінімізації ризиків. Автори аналізують інструменти та методи, що дозволяють покращити надійність фінансових операцій, зокрема щодо контролю за дотриманням касової дисципліни та ефективністю використання грошових коштів.

Здирко Н.Г. і Бондар А.П. [28, С. 61–65] у своїй праці розглядають специфіку аудиту грошових коштів. Вони акцентують увагу на важливості незалежної перевірки фінансових даних для забезпечення достовірності звітності. Автори аналізують основні процедури аудиту, включаючи перевірку касових операцій, банківських рахунків та відповідності внутрішньої політики підприємства нормативним вимогам.

Атамас П.Й. та Атамас О.П. [29, С. 11–14] присвячують свою роботу питанням складання фінансової звітності. Вони висвітлюють процеси формування звітів, які відображають стан грошових потоків, їх джерела та напрями використання. У роботі також розглядається вплив якості звітності на прийняття управлінських рішень та забезпечення прозорості фінансової діяльності підприємства.

Ясишена В.В. [30, С. 123–131] зосереджується на аналізі грошових потоків, розглядаючи їх як індикатор фінансового стану та ефективності підприємства. Автор пропонує інструменти для детального аналізу джерел надходження коштів та їх використання, що дозволяє визначати тенденції розвитку, виявляти слабкі місця у фінансовому управлінні та приймати обґрунтовані рішення щодо оптимізації фінансових ресурсів.

Таким чином, можна дійти висновку, що проблематика грошових коштів та грошових потоків знаходить широке висвітлення як у періодичних виданнях, так і в навчально-практичній літературі. Особливий акцент робиться на управлінні грошовими коштами, які зберігаються в касі та на поточних рахунках, а також на їх документальному оформленні.

Попри значну кількість публікацій, питання обліку грошових коштів залишається актуальним і сьогодні. Це пояснюється швидкими змінами в економічному середовищі, появою нових форм безготівкових розрахунків, а також регулярними змінами та доповненнями у нормативно-правовій базі.

На сучасному етапі господарювання особливо важливим є дослідження, присвячені аналізу грошових коштів та розробці шляхів їх оптимізації на підприємствах. Такі дослідження спрямовані на вдосконалення управління фінансами, забезпечення фінансової стійкості та підвищення ефективності діяльності суб'єктів господарювання.

1.3. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів та методи їх аналізу

Бухгалтерські працівники повинні вести бухгалтерський облік відповідно до єдиних методичних засад, визначених законодавством України про бухгалтерський облік та фінансову звітність, забезпечуючи їх застосовність до даного підприємства та технології обробки облікової інформації, вимог законодавства про захист персональних даних.

Основним документом, регламентуючим бухгалтерський облік є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 р. зі змінами [31]. Відповідно до частини другої цього Закону регулювання методології бухгалтерського обліку та фінансової звітності здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань бухгалтерського обліку, затверджує національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, національні положення (стандарти) облік у державному секторі, інші нормативно-правові акти з питань бухгалтерського обліку та фінансової звітності.

Закон України «Про аудиторську діяльність» від 22 квітня 1993 року [35] є одним із ключових нормативних актів, який регламентує основи аудиторської діяльності в Україні. Він визначає правові принципи та завдання аудиторів, що

спрямовані на забезпечення прозорості фінансової звітності, достовірності облікових даних та захисту інтересів користувачів фінансової і економічної інформації. Одним із важливих аспектів діяльності аудитора є перевірка наявності та обліку грошових коштів на підприємстві, що дозволяє запобігати можливим зловживанням та фінансовим ризикам.

Закон України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX визначає поняття та загальний порядок виконання платіжних операцій в Україні, встановлює виключний перелік платіжних послуг і порядок їх надання, категорії надавачів платіжних послуг та умови авторизації їх діяльності. Він визначає загальні засади функціонування платіжних систем, випуску та використання електронних грошей і цифрових грошей Національного банку України, регламентує права, обов'язки й відповідальність учасників платіжного ринку, порядок здійснення нагляду за діяльністю надавачів платіжних послуг і обмежених платіжних послуг, а також процедури оверсайта платіжної інфраструктури.

У системі нормативно-правових актів, які регулюють облік грошових коштів, особливе місце посідає Постанова Кабінету Міністрів України «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою» від 6 травня 2013 року [80]. Цей документ передбачає обмеження щодо готівкових розрахунків між юридичними особами, фізичними особами, а також між підприємствами та громадянами. Постанова також вносить уточнення до Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», встановлюючи чіткі межі щодо готівкових операцій, що сприяє посиленню фінансової дисципліни та зниженню ризиків нелегального обігу коштів.

Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» № 148 від 29.12.2017 [78] є базовим нормативним актом, що регулює правила роботи з готівковими коштами. У ньому детально роз'яснюються поняття, такі як «готівка», «готівкова виручка», «готівкові розрахунки» та «каса». Документ висвітлює порядок ведення касових операцій, оформлення відповідної документації, заповнення касової книги, а також визначає обов'язки касира. Він також містить вимоги до організації касової роботи на підприємствах, що спрямовані на забезпечення належного контролю за рухом готівки.

У системі бухгалтерського обліку важливе значення має План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, затверджений Наказом Міністерства фінансів від 9 грудня 2011 року [44]. У цьому документі визначено рахунки, які використовуються для обліку грошових коштів, їх руху, а також короткострокових векселів, фінансових інвестицій і дебіторської заборгованості.

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» від 7 лютого 2013 року [71] визначає мету, склад і принципи підготовки фінансової звітності. У ньому містяться вимоги до визнання та розкриття елементів звітності. Зокрема, стандартизовано такі поняття, як «грошові кошти (гроші)», «еквіваленти грошових коштів», «звіт про рух грошових коштів», «негрошові операції» та «рух грошових коштів».

Загальні вимоги до фінансової звітності відповідно П(С)БО 1 наведені в таблиці 1.8.

Таблиця 1.8

Загальні вимоги до фінансової звітності

№	Показник	НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»
1	Форма	Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) (форма № 3) Звіт про рух грошових коштів (за непрямим методом) (форма № 3-н)
2	Суб'єкти які подають звіт	Юридичні особи усіх форм власності (крім банків і бюджетних установ). Суб'єкти малого підприємництва, які для складання фінансової звітності застосовують міжнародний стандарт фінансової звітності для малих і середніх підприємств.
3	Методи	Прямий і непрямий метод (підприємство має вибір методу)
4	Структура звіту	Підприємства можуть не наводити статті, за якими відсутня інформація до розкриття (крім випадків, якщо така інформація була в попередньому звітному періоді

Джерело: систематизовано автором на підставі [41]

Це видно з таблиці 1.6. що компанія сама вирішує, яким способом складати звіт чи то безпосередньо за формою №3, чи непрямо за формою-3-н. Відмінність полягає в більш детальній частині оперативної діяльності. Основним недоліком

НП(С)БО 1 є неадекватне відображення положень щодо руху готівки на підприємстві.

Таким чином, питання регулювання руху грошових коштів у бухгалтерському обліку в Україні регламентується значною кількістю нормативно-правових актів, серед яких: Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та «Про аудиторську діяльність», Постанова «Про встановлення граничної суми розрахунків готівкою», Інструкції «Про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті» та «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», Наказ щодо Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств, а також Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Національне законодавство України в основному охоплює лише основи звітності, тоді як міжнародні стандарти бухгалтерського обліку (МСБО) і міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) надають більш детальні і комплексні вимоги до обліку та контролю грошових коштів.

Однією з ключових відмінностей є підходи до принципів обліку. Вітчизняне законодавство, зокрема Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО), часто акцентує увагу на регуляторних вимогах і дотриманні національних законодавчих норм. У той час як МСБО і МСФЗ фокусуються на принципах справедливого відображення фінансового стану та результатів діяльності компанії, що включає більш гнучкі та інтерпретаційні підходи до обліку.

Щодо касового контролю, українське законодавство встановлює суворі правила ведення касових операцій, що включає жорсткі вимоги до документування та зберігання касових документів. Це обумовлено необхідністю боротьби з тіньовою економікою і забезпеченням фінансової дисципліни. Зарубіжні стандарти, такі як вимоги Sarbanes-Oxley Act у США або принципи, викладені в МСФЗ, зосереджуються більше на системах внутрішнього контролю і управління ризиками, що дозволяє підприємствам самостійно визначати оптимальні процедури касового контролю відповідно до їхньої специфіки та розміру.

Гармонізація національних стандартів із міжнародними передбачає інтеграцію кращих світових практик у національне законодавство. Це включає впровадження таких принципів, як об'єктивність і нейтральність облікових оцінок, посилення вимог до розкриття інформації у фінансовій звітності, а також удосконалення процедур внутрішнього контролю. Зокрема, адаптація МСБО та МСФЗ в Україні може сприяти підвищенню прозорості фінансової звітності українських компаній, поліпшенню інвестиційного клімату та зміцненню довіри з боку міжнародних інвесторів і кредиторів.

У той же час, важливо враховувати специфіку національної економіки та особливості ведення бізнесу в Україні. Гармонізація не повинна означати простого копіювання міжнародних стандартів, а скоріше інтеграцію їхніх найкращих елементів з урахуванням національних умов. Це дозволить створити ефективну систему бухгалтерського обліку та касового контролю, яка буде відповідати як національним потребам, так і міжнародним вимогам.

Поряд з нормативно-правовими джерелами, які регламентують регулювання бухгалтерського обліку і контролю грошових коштів, є ціла низка нормативно-правових актів щодо оцінки фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання, як приклад: «Методика комплексної оцінки інвестиційної привабливості підприємств і організацій»; «Методика проведення глибокого аналізу фінансово-економічного стану підприємств і організацій» тощо. Проте впровадження цих методик на практиці часто стикається з низкою проблем. Зокрема, це стосується відсутності чіткої гармонізації методологічних підходів із міжнародними стандартами, недостатньої адаптації до специфіки національної економіки та нерідко складності застосування в умовах швидких змін ринкової кон’юнктури. Крім того, незважаючи на наявність нормативно-правового регулювання, деякі методики залишаються недостатньо деталізованими, що ускладнює їх використання суб’єктами господарювання.

Окремої уваги заслуговує проблема відповідності цих методологічних підходів сучасним вимогам бізнесу та інвесторів. Часто нормативно-правові акти не встигають реагувати на швидкі зміни у світовій практиці оцінки фінансово-майнового стану, що може призводити до невідповідності національних стандартів актуальним економічним реаліям. У зв’язку з цим виникає потреба у вдосконаленні

законодавства, більш тісній інтеграції з міжнародними підходами та підвищенні кваліфікації фахівців, які займаються оцінкою.

Для розуміння сутності питання розглянемо сучасні методи аналізу (таблиця 1.9)

Таблиця 1.9

Характеристика сучасних методів аналізу фінансово-економічного стану

Методи	Характеристика
Оцінка рейтингу	Він передбачає сортування компаній за певним видом ознак за фактичним рівнем показників фінансового стану, а також рейтингування кожного показника. Найважливішим тут є можливість ранжувати сукупність компаній за обраною ознакою.
Інтегральна оцінка	Він передбачає сортування компаній за певним видом ознак за фактичним рівнем показників фінансового стану, а також рейтингування кожного показника. Найважливішим тут є можливість ранжувати сукупність компаній за обраною ознакою.
Дискримінантні моделі	Це, здається, способи прогнозування банкрутства: на основі вікової традиції аналізу коефіцієнтів або шляхом застосування інтегрованої основи фінансового аналізу фірм, яка може бути більш сучасною. Однофакторна (коефіцієнт Бівера, Вейбеля) та багатофакторна (модель Альтмана, Ліса, Тафлера, Спрінгейта, Терещенка, Савицької та ін.) моделі.
Фінансових коефіцієнтів	Він включає розрахунок певних показників, що характеризують фінансові стабільність, платоспроможність і ліквідність, прибутковість (прибутковість) діяльності, майнового стану та підприємницької діяльності. Склад і алгоритм розрахунку коефіцієнтів досить різноманітні і залежать від обраного методу, затверджені нормативними документами або регламентовані деякими норми

Сучасні методи аналізу [38], такі як інтегральна оцінка, оцінка рейтингу, дискримінантні моделі та фінансові коефіцієнти, є важливими інструментами для оцінки грошових коштів та потоків підприємства. Кожен з цих методів має свої унікальні переваги та обмеження, і їх ефективне використання залежить від конкретних цілей аналізу та особливостей підприємства.

Інтегральна оцінка є методом, який дозволяє отримати комплексну картину фінансового стану підприємства за рахунок врахування різних показників діяльності. Це робить її потужним інструментом для стратегічного планування та управління. Основна перевага інтегральної оцінки полягає в її здатності враховувати багатоаспектність діяльності підприємства. Вона дозволяє інтегрувати різні фінансові та нефінансові показники в один загальний індекс, що спрощує прийняття управлінських рішень. Проте складність цього методу полягає у великому обсязі даних, що потребують обробки, а також у визначенні вагових коефіцієнтів для кожного показника, що може бути суб'єктивним і залежати від експертних оцінок.

Оцінка рейтингу є зручним інструментом для порівняння різних підприємств між собою. Вона дозволяє швидко визначити фінансову стійкість підприємства і його позицію відносно конкурентів. Рейтинги часто використовуються інвесторами та кредиторами для прийняття рішень щодо фінансування. Основна перевага рейтингових оцінок полягає в їх простоті та зручності використання. Однак цей метод може бути поверхневим, оскільки рейтинги зазвичай базуються на стандартизованих показниках і не завжди враховують специфічні особливості кожного підприємства, що може призводити до неточних висновків у випадках нестандартних ситуацій або унікальних бізнес-моделей.

Дискримінантні моделі є статистичними методами, які використовуються для прогнозування можливих фінансових проблем на основі аналізу минулих даних. Вони дозволяють виявити потенційні ризики і завчасно попередити про можливі банкрутства. Основна перевага дискримінантних моделей полягає в їх здатності прогнозувати фінансові труднощі на ранніх стадіях. Проте вони можуть бути менш точними в умовах швидкозмінюваного ринку, коли зовнішні умови та внутрішні фактори діяльності підприємства швидко змінюються. Крім того,

дискримінантні моделі часто потребують великих обсягів історичних даних для побудови надійних прогнозів.

Фінансові коефіцієнти є одним з найпоширеніших методів аналізу грошових потоків. Вони дозволяють отримати конкретні числові значення, що характеризують окремі аспекти фінансової діяльності підприємства, такі як ліквідність, рентабельність, оборотність активів та фінансова стійкість. Коефіцієнти легко обчислюються і зрозумілі для інтерпретації. Вони дозволяють швидко оцінити фінансовий стан підприємства і виявити проблемні зони. Однак, окремі фінансові коефіцієнти можуть бути недостатніми для повного розуміння фінансового стану підприємства, оскільки не враховують контексту та взаємозв'язків між різними показниками. Для більш точного аналізу необхідно використовувати комплексний підхід, що поєднує декілька коефіцієнтів та інших методів аналізу.

У підсумку, кожен з цих методів має свої унікальні переваги та обмеження. Інтегральна оцінка забезпечує комплексний підхід, але може бути складною у застосуванні. Оцінка рейтингу є зручною для порівняння, але може бути поверхневою. Дискримінантні моделі дозволяють прогнозувати фінансові проблеми, але можуть бути менш точними в умовах швидких змін. Фінансові коефіцієнти легко обчислюються і зрозумілі, але можуть бути недостатніми для повного аналізу без комплексного підходу. Ефективне використання цих методів потребує їх поєднання та врахування специфіки кожного підприємства.

Додатково поряд з означеними виділяють і такі поширені методичних підходи як балансовий метод і балансові моделі, комплексна оцінка, оцінка ймовірності банкрутства на основі статистичних моделей [38, стор. 112]. Виділемо основні переваги та обмеження використання цих методичних підходів для аналізу грошових коштів та потоків.

Балансовий метод і балансові моделі, коефіцієнтна оцінка, рейтингова оцінка, комплексна оцінка та оцінка ймовірності банкрутства на основі статистичних моделей є основними методичними підходами до оцінки фінансово-майнового стану підприємств. Виділимо основні переваги та обмеження використання цих підходів для аналізу грошових коштів та потоків.

Балансовий метод і балансові моделі дозволяють оцінити фінансовий стан підприємства через аналіз його балансових звітів. Цей метод дозволяє отримати детальну інформацію про активи, зобов'язання та власний капітал підприємства, що допомагає визначити його фінансову стійкість та ліквідність. Основною перевагою балансового методу є його точність та детальність, оскільки він базується на фактичних даних бухгалтерської звітності. Проте, балансовий метод має і свої обмеження, такі як відсутність врахування ринкових умов та можливість маніпуляцій з бухгалтерськими даними.

Комплексна оцінка поєднує в собі різні методи аналізу та дозволяє отримати більш повну картину фінансового стану підприємства. Вона включає інтеграцію різних показників та їх зважування для отримання загального індексу. Основна перевага комплексної оцінки полягає в її здатності враховувати багатоаспектність діяльності підприємства. Однак, цей метод може бути складним у застосуванні через необхідність обробки великого обсягу даних та визначення вагових коефіцієнтів.

Оцінка ймовірності банкрутства на основі статистичних моделей, таких як дискримінантний аналіз, дозволяє прогнозувати можливі фінансові проблеми на основі аналізу минулих даних. Ці моделі можуть виявити потенційні ризики та попередити про можливі банкрутства. Основна перевага цього методу полягає в його здатності прогнозувати фінансові труднощі на ранніх стадіях. Проте, вони можуть бути менш точними в умовах швидкозмінюваного ринку, коли зовнішні умови та внутрішні фактори діяльності підприємства швидко змінюються.

Таким чином, кожен з методичних підходів до оцінки фінансово-майнового стану підприємств має свої унікальні переваги та обмеження. Балансовий метод забезпечує детальну та точну оцінку, але може не враховувати ринкові умови. Комплексна оцінка враховує багатоаспектність діяльності підприємства, але є складною у застосуванні. Оцінка ймовірності банкрутства дозволяє прогнозувати фінансові проблеми, але може бути менш точною в умовах швидких змін. Ефективне використання цих методів потребує їх поєднання та врахування специфіки кожного підприємства.

Отже, з викладеного, можна зробити висновки формування універсальної системи забезпечить об'єктивну оцінку, перш за все, при визначенні статичного та динамічного фінансово-економічного стану фірми та потреб у фінансових ресурсах для їх забезпечення; по-друге, підвищить якості управлінських рішень, що, у свою чергу, має сприяти підвищенню фінансових результатів і досягненню тактичних і стратегічних завдань у управлінні підприємствами різних галузей економіки.

Висновки до 1-го розділу

1. Проведено порівняння понять, що стосуються грошей, грошових коштів та грошових потоків, і встановлено, що розуміються такі терміни: «гроші» – визначаються як специфічна економічна категорія, яка виконує функцію загального еквівалента, міри вартості товарів і послуг; «грошові кошти» – це ресурси, які підприємство має у своєму розпорядженні в касі або на поточних рахунках, що забезпечують його операційну діяльність та слугують посередником у розрахунках; «грошові потоки» – це динамічний процес, що відображає надходження (позитивні величини) і витрати (негативні величини) грошових коштів та їх еквівалентів у часовому вимірі. Об'єднання цих визначень призводить до побудови бухгалтерської термінології.

2. Аналіз наукових поглядів на визначення актуальних проблем обліку, контролю та аналізу грошових коштів дає змогу виділити перелік проблем обліку, аналізу та контролю грошових коштів, які ще неповно розглянуті авторами та сприятимуть подальшому дослідження проблем з коштами. Зокрема, серед таких проблем – проблеми звітності, оптимізації грошових потоків, організації бухгалтерського обліку, аналізу та внутрішнього контролю готівкових коштів та ін.

3. Порівняння нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку та касового контролю виявляє розбіжність між вітчизняним і зарубіжним досвідом, що дозволяє говорити про гармонізацію національних стандартів із міжнародними для вдосконалення українського законодавства, оскільки національне законодавство охоплює лише основи звітності.

Існуючі методичні підходи до оцінки фінансово-майнового аналізу часто є суперечливими, без відображення особливостей діяльності суб’єктів господарювання різних галузей економіки України, тому удосконалення методичних підходів до оцінки фінансово-майнової бази підприємницької структури та розробка детального алгоритму їх застосування дозволить, по-перше, об’єктивно визначити статичні та перспективні можливості розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства, структуру бізнесу та їх забезпечення фінансовими ресурсами; по-друге, підвищити якість прийняття управлінських рішень, що забезпечить зростання фінансових результатів і досягнення тактичних і стратегічних цілей.

РОЗДІЛ 2
ДІЮЧА ПРАКТИКА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ І КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ КОШТІВ ТА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

2.1. Організаційно-економічна характеристика основних показників діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» спеціалізується на швейному виробництву та засноване підприємство у м.Харків в 2012 році.

ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» є товариством з обмеженою відповідальністю, що надає певні юридичні переваги, включаючи захист майна засновників та можливість залучення інвестицій. Швейне виробництво в Україні є конкурентним ринком, але завдяки спеціалізації на якості продукції та адаптації до ринкових вимог, ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» зберігає конкурентні позиції та приваблює замовників.

Штат компанії компактний, що забезпечує оперативне прийняття рішень та тісну комунікацію між усіма рівнями управління. Директор займається загальним управлінням компанією, розробляє стратегію розвитку, координує діяльність усіх підрозділів та приймає ключові рішення щодо виробництва, збуту і маркетингу. Заступник директора виконує функції помічника керівника, зосереджуючи увагу на оперативному управлінні окремими напрямами діяльності компанії, забезпечує реалізацію стратегічних рішень, прийнятих директором, та координує роботу підлеглих. Головний бухгалтер, контролює роботу бухгалтерії, веде облік фінансових операцій, складає та подає фінансову та податкову звітність, контролює облік витрат і доходів, забезпечує фінансову стабільність компанії. Виробничі працівники виконують основні функції з розробки моделей, пошиття продукції, підготовки матеріалів, обслуговування обладнання, контролю якості та упакування готової продукції, що сприяє ефективному використанню трудових ресурсів.

У структурі ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» (рис. 2.1) функціонують відділ збуту, відділ постачання, виробничий цех, склад та бухгалтерія. Компанія займається

виробництвом та реалізацією швейних виробів, орієнтованих на різні групи споживачів. Вона може виробляти широкий асортимент одягу, включаючи спеціалізований, повсякденний та сезонний одяг. Основні види діяльності включають пошиття одягу з різних матеріалів, контроль якості готової продукції, впровадження нових моделей і конструкцій виробів за запитами замовників, а також пошук та застосування сучасних технологій у швейному виробництві для підвищення якості продукції та зниження витрат.

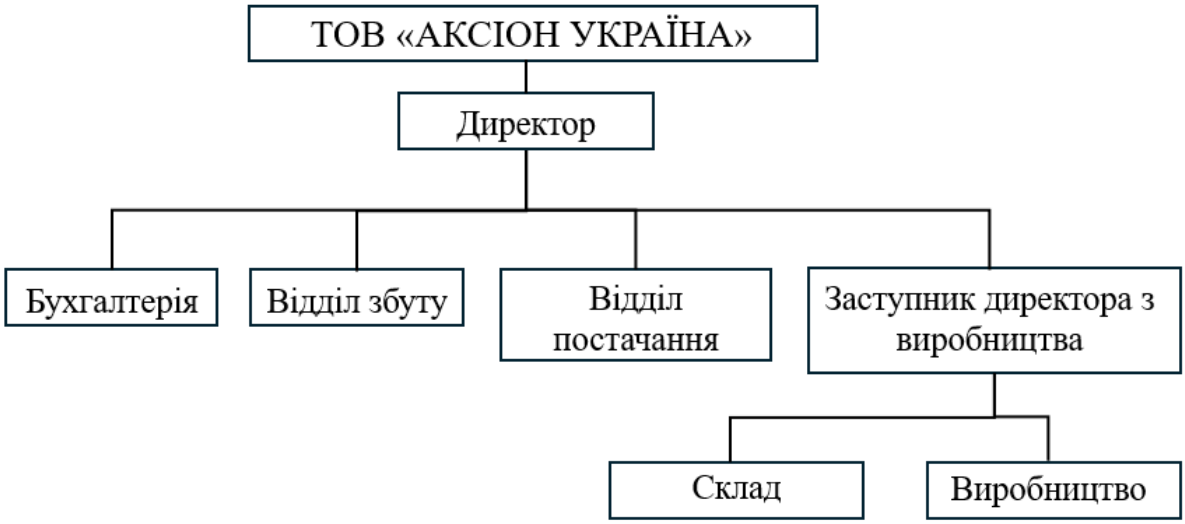

Рис. 2.1. Організаційна структура ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: розроблено автором

Компанія приділяє значну увагу оптимізації витрат, зокрема на сировину та енергію, що є важливим у швейному виробництві. Бухгалтерія контролює рівень витрат і здійснює аналіз економічних показників для забезпечення фінансової стабільності та рентабельності. Основні напрями економічної діяльності включають оптимізацію процесів закупівлі сировини та матеріалів для мінімізації витрат, ефективне управління запасами, аналіз рентабельності кожного виробничого замовлення, розрахунок та контроль фінансових показників, таких як доходи, витрати і прибутковість.

Здійснення фінансово-господарської діяльності на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» проводиться згідно чинного законодавства.

Облікова політика ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»:

– відповідальний за бухгалтерський облік на підприємстві - головний бухгалтер.

– ведення бухгалтерського і податкового обліку відповідає законодавству України. Використовуються програмні засоби «Майстер: Бухгалтерія» та «M.E.Doc».

При оформленні та видачі первинних документів бухгалтерія керується чинними нормативно-правовими актами, зазначеними у підпункті 1.2. Облік та контроль за використанням коштів здійснюється відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Облік готівки здійснюється за звітністю «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» згідно з «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Особливе місце в роботі підприємства займає техніко-економічний аналіз, який має фінансово-адміністративний характер і в якому задіяний весь управлінський персонал. Такий аналіз допомагає визначити резерви виробництва, перевірити господарську діяльність, а також відстежувати техніко-економічні фактори.

ТОВ «Аксіон Україна» діє згідно із законодавством, має статутний капітал 100 тис. грн. (додаток А). Підприємство отримує прибуток від операційної діяльності після покриття всіх витрат, витрат, відповідних платежів і податків, сплачених до бюджету України. Йому вдається зберегти чистий прибуток. Також веде управлінський, фінансовий та податковий облік відповідно до нормативних актів України (за формою № 1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)) для аналізу абсолютних показників фінансової стійкості за 2022-2023 роки, які представлені в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз абсолютних показників фінансової стійкості ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 рр.

Показник, тис. грн.	2021	2022	2023
Власний капітал	22111,00	17334,00	27093,00
Необоротні активи	37137,00	35719,00	34930,00
Власні оборотні кошти	20716,00	15965,00	14211,00
Короткострокові кредити і позики	0,00	0,00	0,00
Довгострокові зобов'язання	831,00	0,00	498,00
Наявність власних та довгострокових джерел покриття запасів	20716,00	15965,00	14211,00
Поточні зобов'язання	34911,00	34350,00	21550,00
Загальний розмір основних джерел покриття запасів	20716,00	15965,00	14211,00
Запаси	6085,00	5780,00	9887,00
Надлишок або нестача власних оборотних коштів	14631,00	10185,00	4324,00
Надлишок або нестача власних оборотних коштів та довгострокових кредитів та позик	15462,00	10185,00	4822,00
Надлишок або нестача основних джерел покриття запасів	15462,00	10185,00	4822,00
Тип фінансової стійкості за тривимірним показником	(1;1;1)	(1;1;1)	(1;1;1)

Джерело: розроблено автором

Враховуючи, що запаси і витрати підприємства формуються за рахунок трьох джерел, визначають резервне забезпечення за рахунок надлишкових запасів і витрати за джерелами формування :

1. Надлишок (+) або недолік (-) наявних оборотних коштів.

2. Надлишок (+) або нестача (-) загального обсягу оборотних і залучених довгострокових інвестицій, формування резервів і витрат.

3. Надлишок (+) або дефіцит (-) сукупності трьох основних джерел, наявних для формування запасів і витрат.

Розрахунок трьох показників безпеки запаси за відповідними джерелами їх формування дозволяє визначити існуючі види фінансова стабільність:

1. Абсолютна фінансова стійкість – коли оборотний капітал повністю покриває резерви підприємства.

2. Нормально стабільний фінансовий стан – якщо резерви покриваються лише коштами оборотного капіталу та довгостроковими зобов'язаннями.

3. Нестабільний фінансовий стан – всі основні джерела покривають резерви.

З таблиці видно, що підприємство знаходиться в стані абсолютної фінансової стійкості, але загальний розмір основних джерел покриття запасів з кожним роком зменшується і таким чином фінансовий стан підприємства може змінитися вже наступного року. Тому необхідно пропрацювати міри для збереження абсолютної фінансової стійкості.

Для розуміння структури і сутності балансу ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 роки побудуємо таблицю 2.2.

Таблиця 2.2

Активи та пасиви ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 рр.

Назва статті	Активи		
	2021	2022	2023
Необоротні активи, тис грн.	37137,00	35719,00	34930,00
Оборотні активи, тис грн.	20716,00	15965,00	14211,00
Витрати майбутніх періодів	0	0	0
	Пасиви		
	2021	2022	2023
Власний капітал, тис грн.	22111,00	17334,00	27093,00
Довгострокові зобов'язання і забезпечення, тис грн.	831,00	0,00	498,00
Поточні зобов'язання і забезпечення, тис грн.	34911,00	34350,00	21550,00

Джерело: розроблено автором

Необоротні активи є найбільшою частиною активів підприємства це підтверджує великий економічний потенціал та високий рівень окупності.

Оборотні активи забезпечують неперервність господарського процесу та обслуговують його.

Чистий прибуток в 2023 році став 9 759.00 тис грн., а в 2021 та 2022 мало збиткі 10 126.00 та 3 372.00 тис. грн. відповідно, тобто з кожним роком було зростання чистого прибутку та в 2023 році позитивного значення.

Проаналізувавши діяльність ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», варто відзначити, що підприємство займається швейним виробництвом та знаходиться в стійкому фінансовому стані, при аналізі основних економічних показників, видно, що основну питому вагу в активах займають необоротні активи, а в пасивах поточні зобов'язання.

2.2. Бухгалтерський та управлінський облік на ТОВ «АКСІОН Україна»

Бухгалтерський облік на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» базується на організаційно-методичному підході, що забезпечує ефективне управління фінансовими ресурсами та стабільність фінансового стану підприємства. Даний підхід передбачає систематичний і послідовний облік всіх фінансових операцій компанії, що дозволяє забезпечити прозорість і точність фінансової звітності, відповідність законодавчим вимогам та стандартам бухгалтерського обліку.

Діяльність підприємства є динамічною та характеризуються безперервними грошовими потоками. Грошові кошти необхідні для виплати заробітної плати працівникам і придбання як матеріальних необоротних активів, так і нематеріальних активів. Для їх раціонального використання в ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» передбачається вести облік та контроль за місцем їх застосування. Розглянемо організаційні особливості ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» для повного обліку організації обліку готівки на цьому підприємстві.

Основні завдання (рис. 2.2) організації коштів забезпечують ефективне функціонування підприємства та постійний контроль за ними.

Розглянемо організаційні особливості ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» для повного розуміння організації бухгалтерського обліку грошових коштів на даному підприємстві

Основні завдання (рис. 2.2) організації грошових коштів забезпечують ефективне функціонування підприємства та здійснюється постійний контроль над ними.

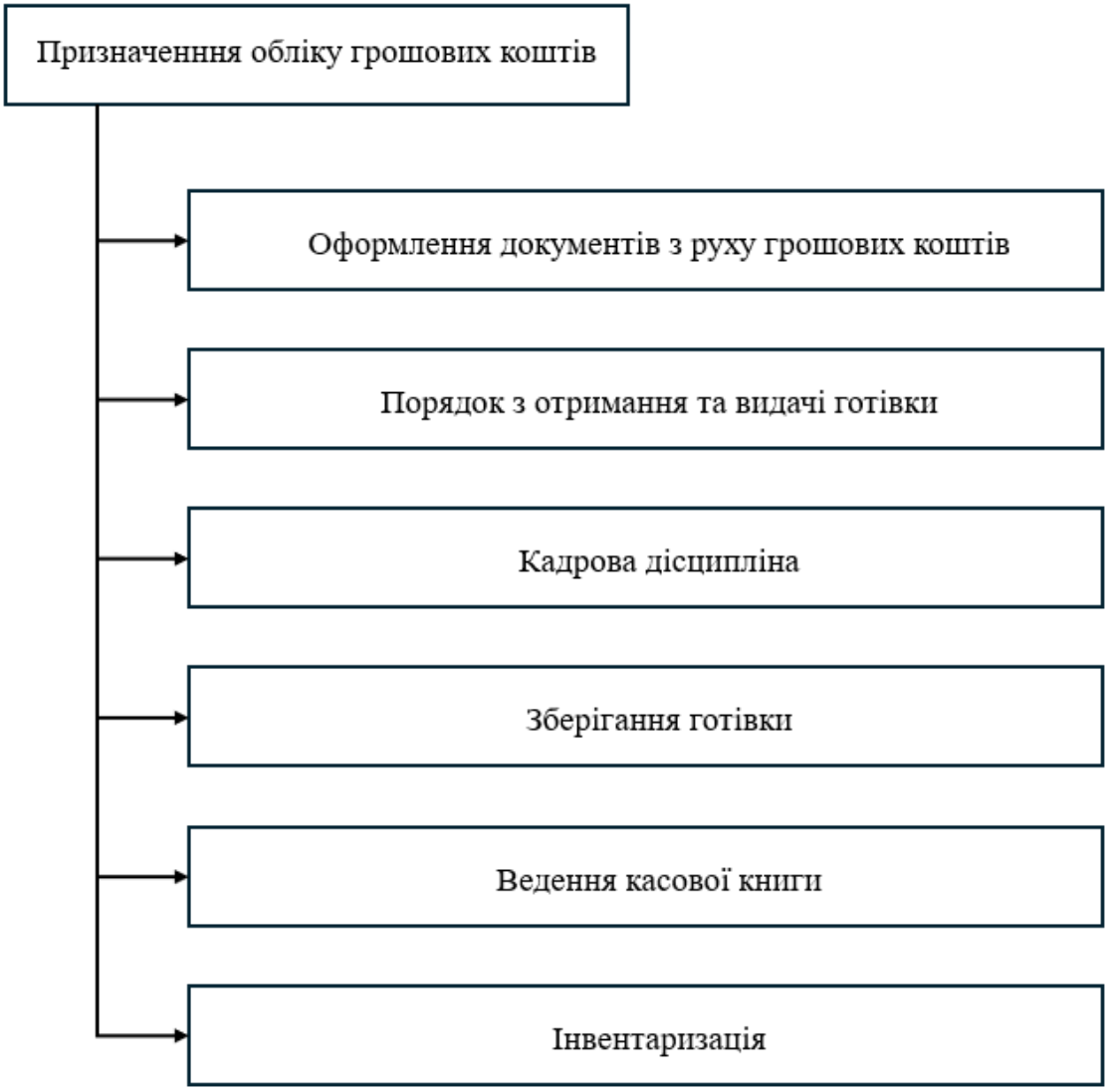

Рис. 2.2. Призначення обліку грошових коштів на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: розроблено автором

Головний бухгалтер ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» здійснює організацію обліку грошових коштів і розрахунків.

В своїй діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» використовують наступні первинні документи:

- прибутковий касовий ордер для зарахування грошей в касу;

- платіжне доручення для сплати грошей із розрахункового рахунку підприємства;
- корінець чеку для отримання коштів на господарські потреби;
- банківська виписка для зарахування грошей на рахунок підприємства;

Для ведення бухгалтерського обліку ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» використовує План рахунків бухгалтерського обліку.

В діяльності використовує наступні рахунки:

- Каса-30;
- Рахунки в банку-31;

та субрахунки:

Каса в національной валюті-301 та поточні рахунки в національной валюті-311.

Структура грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» зведена в таблицю 2.3.

Таблиця 2.3

Грошових коштів та їх еквівалентів (тис.грн.)

Показник	2021	2022	2023
Грошові кошти та їх еквіваленти:			
Рахунки в банках в національній валюті	8853,00	186,00	173,00
у т.ч. в касі	1	1	1
Разом	8854,00	1 047,3	864.1

Джерело: розроблено автором

Головний бухгалтер ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» здійснює матеріальний контроль за касою. Дебет рахунків специфічних витрат і кредит дрібної каси здійснюють видачу коштів з каси. У той час як під час поповнення все відбувається навпаки, оскільки готівковий рахунок списується. У цьому немає жодного позитивного аспекту, оскільки для цього не буде розміщено облікових записів. Для цього необхідно внести зміни до Плану рахунків та запровадити рахунок «Дрібна готівка», при цьому витрати цих коштів відображатимуться в балансі та звіті про рух грошових коштів.

Якщо ви прочитаєте форму «Баланс», в нашому випадку це «Форма № 1», то в рядку 1165- «Гроші та їх еквіваленти» ви дізнаєтесь про те, скільки грошових коштів має підприємство. А «Звіт про рух грошових коштів» у нашому випадку — це «Форма-3», вона несе більш детальну інформацію щодо еквівалентів коштів. Наприклад, про інвестиції. Зазначимо, що компанія веде виключно операційну діяльність. Таким чином, розділи, зарезервовані для інвестиційної та фінансової діяльності, залишаються незаповненими. Бухгалтер в компанії всього один, тому він здійснює операції з касою, а точніше приймає і виплачує гроші. Це означає, що функції касира виконує головний бухгалтер, між ним і підприємством укладено договір про матеріальну відповідальність. Первинними обліковими вихідними документами по розрахунках з відповідальними особами є авансові заяви, відрядні ордери. Видача готівки на визначений термін здійснюється тільки за письмовим розпорядженням директора підприємства. Відповідальна особа подає попередній звіт із документами, що підтверджують витрачання коштів. Крім того, якщо не вся сума витрачена, то невитрачений залишок передається в касову книгу. Якщо витрачено більше, необхідна додаткова сума виписується з касової книги. Сучасні компанії часто вдаються до позичання грошей. Установа банку надає позики, а з підприємством укладає кредитний договір, у якому містяться умови, ставки, за якими надаються кошти, та інші умови.

Відповідно до форми № 1 Баланс (Звіт про фінансовий стан) довгострокові кредити та короткострокові кредити банків дорівнюють нулю для ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» станом на 2020-2021 роки. Зазвичай кредитні кошти можуть мати негативний вплив на ліквідність компанії. Проте для збільшення виробничої діяльності підприємства беруть кредити. Складемо «Звіт про рух коштів» для ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА». Звіт складено відповідно до наказу Мінфіну від 07.02.2003 № 73 із змінами від 07.09.2021 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [41]. Є два способи складання звіту - прямий за «Формою-3» і непрямий – за «Формою-3н».

У світовій літературі все частіше розглядається непрямий метод, відомими представниками якого є Атамас О. П. та Атамас П. Й., які визначають цей метод

як більш простий і зручний для проведення аналізу обігу коштів підприємства [42, с. 3-11].

Інший автор Курило Г. М. надає непрямий метод, оскільки включає дані про рух основних засобів, амортизацію, тобто є більш інформативним про фінансовий стан підприємства. Це, на його думку, мало б доповнити «Баланс» [43, с. 95-100].

Більш інформативним, на думку деяких дослідників, є прямий метод. Так, Теслюк В.М., Дегтяренко А.В. Одним з перших є прямий спосіб доставки інформації. Він розрізняє, наприклад, між товарами, які продаються, і ресурсами, які використовуються для їх виробництва, і дозволяє більш зручно підійти до аналізу операцій, що проводяться на підприємстві в цьому відношенні [44, с. 127-131].

Зокрема, Корягін М.В., Височан О.С. зазначимо, що прямий метод представлення набагато логічніший для аналізу перспективних потоків коштів [39, с.104-109].

Це допоможе вибрати більш ефективний спосіб введення даних у звіт про рух грошових коштів і краще зрозуміти представлені інформаційні ресурси користувачів після порівняння обох методів, згрупованих у таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Порівняння характеристика прямого та непрямого методів заповнення Звіту про рух грошових коштів

№	Порівняльні показники	Прямий метод	Непрямий метод
1	Розподіл звіту на три складові за видами діяльності (операційною, інвестиційною та фінансовою діяльністю)	X	X
2	Використання аналітичних рахунків	X	X
3	Використання інших форм звітності	-	X
4	Відображення в формі видатку та надходження	-	X
5	Скорочена форма	X	-
6	Змістовніша форма	-	X

Джерело: систематизовано автором на підставі [44]

Аналіз таблиці 2.5 показує, що порівняно з прямим методом, непрямий метод є кращим - включені стовпці фактів і витрат, а також надається більше деталей розділу операційної діяльності. Тому легше аналізувати потік коштів у бізнесі за допомогою непрямого методу. Він також більш популярний у світі. ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» застосовує методологію прямого заповнення. Отже, для даної організації практично не має значення, яким із способів здійснювати формування. Додається тільки амортизація в операційній діяльності, а замість однієї графи заповнюється дві.

Діяльність підприємства буде ефективною, якщо воно проведе правильний облік грошових потоків, який полягає не тільки в ефективному веденні фінансового обліку, а і управлінського. Фінансовий облік забезпечує точне відображення всіх операцій, пов'язаних з надходженням і витрачанням грошових коштів, надаючи повну картину фінансового стану компанії. Це включає облік доходів, витрат, активів та зобов'язань, що є основою для складання фінансової звітності відповідно до національних та міжнародних стандартів.

Управлінський облік, в свою чергу, спрямований на забезпечення внутрішніх потреб підприємства у фінансовій інформації. Він включає аналіз і планування грошових потоків, контроль за витратами, бюджетування та прогнозування фінансових результатів. Управлінський облік дозволяє керівництву компанії оперативно реагувати на зміни в економічній ситуації, приймати обґрунтовані управлінські рішення та оптимізувати використання ресурсів.

Для досягнення ефективного обліку грошових потоків, ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» використовує сучасні інформаційні технології та програмні продукти, що автоматизують процеси обліку і дозволяють отримувати аналітичні дані в реальному часі. Це дає можливість здійснювати детальний моніторинг фінансових операцій, виявляти відхилення від планових показників та своєчасно вживати коригуючих заходів.

Управлінський облік грошових коштів здійснюється шляхом аналізу та оцінки надходжень коштів і потреби в них на поточний рік. Цей процес забезпечує контроль і оцінку фінансового стану підприємства через безперервний моніторинг

розрахунків з оплати праці, з покупцями та замовниками, постачальниками та підрядниками тощо. Управлінський облік грошових потоків полягає не тільки в перспективному аналізі та оцінці, але й в оперативному контролі за наявністю і витрачанням коштів. Для своєчасного реагування необхідно формувати інформацію про залишки грошових коштів щоденно [18].

Управління грошовими коштами є сукупністю принципів і методів розробки й реалізації управлінських рішень, пов'язаних з розподілом і використанням коштів підприємства та організацією їх обороту [68]. Важливо, щоб підприємство своєчасно оцінило ефективність системи управління грошовими коштами та визначило, які заходи необхідні для її покращення.

Система управління грошовими коштами буде результативною за умови наявності таких елементів: облік грошових коштів, фінансовий аналіз, планування надходжень та виплат, прогнозування стратегії використання грошових коштів, прийняття управлінських рішень з метою оптимізації потоків, а також контроль за раціональним використанням грошових коштів.

Рис.2.3. Завдання управління грошовими коштами ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: систематизовано автором на підставі [18]

Як показано на рис. 2.3, основним завданням є стабілізація грошових надходжень і виплат. Для досягнення цієї мети залежно від обставин застосовуються два підходи.

Грошовий потік підприємства змінюється залежно від як внутрішніх, так і зовнішніх факторів. Серед основних внутрішніх чинників, які впливають на формування грошового потоку ТОВ "АКСІОН УКРАЇНА", можна виділити життєвий цикл підприємства. Постійний розвиток та розширення асортименту продукції визначають специфіку управління фінансами.

Ще одним важливим фактором є тривалість операційного циклу, яка впливає на створення грошових потоків, адже саме від нього залежить період, протягом якого кошти заморожені в негрошових оборотних активах. Крім того, слід враховувати амортизаційну політику, яка дозволяє підприємству оптимізувати обсяг грошових коштів у межах амортизаційного періоду.

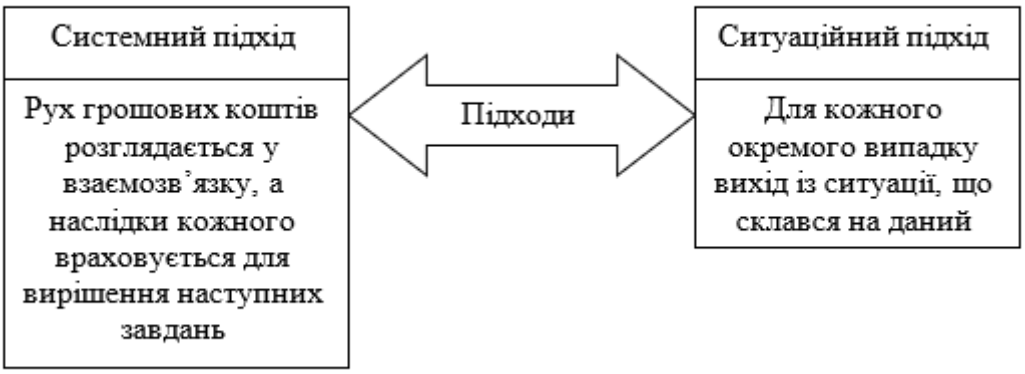

Рис. 2.4. Підходи управління грошовими коштами ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: систематизовано автором на підставі [18]

ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» використовує загальну систему оподаткування. У касі завжди робиться резерв для негайної оплати. На ринку організація, що має швейне виробництво, затребувана при будь-яких зовнішніх умовах. Для розуміння якості управління існують рейтинги: в кризі-1, нестабільно-2, нормально-3. Добре-4.

1. Добрий - коли діяльність підприємства є позитивною на кінець звітного періоду, грошовий потік, створений за рахунок компонентів продуктивних інвестицій та фінансової діяльності, є негативним;

2. Регулярна операційна діяльність добра, і на момент закриття бізнесу чисті грошові кошти були сприятливими; одна продуктивна інвестиція або фінансовий солод є позитивною, а інша – негативною;

3. Недостатньо — операція може закінчуватися добре чи погано з позитивним або негативним грошовим потоком, незалежно від продуктивної та фінансової діяльності. Операційна діяльність є кризова негативна, всі інші не мають значення [52, С. 108-115]. Відповідно до звіту про рух грошових коштів за 2021-2023 рр. ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» зробило агрегацію проведених досліджень та визначило структуру грошових потоків компанії та рівень якості управління на корпоративному підприємстві, як показано в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Залежність якості управління грошовими потоками на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Вид діяльності	Роки		
	2021	2022	2023
Операційна тис, грн	9965,00	-7400,00	1658,00
Чистий рух грошових коштів, тис грн.	8672,00	-8667,00	-13,00
Оцінка якості	добрий	нестабільно	нормально

Джерело: розроблено автором

В результаті огляду якості управління грошовими потоками в ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», за період 2021-2023 рр., спостерігаються нормальний рівень якості управління. Навіть на 2022 рік ми можна відмітити нестабільно і це дуже умовно оскільки -8667,00 тис. грн. при чистому доході 130 137.00 тис. грн. за умовами воєнного стану заслуговує на нормальну оцінку якості управління. З даного огляду можемо зробити висновок, що система управління грошовими коштами отримала чистий рух грошових в достатньо вагомої від’ємної сумі під час воєнного стану, а в 2023 на кінець року ми отримали майже 0 грошових коштів від операційної діяльності. При такий динаміці сукупний чистий рух грошових коштів 2025 році буде мати вагоме позитивне значення.

Для більш ефективнішого управління повинні враховуватися процеси, які були узагальненні в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Процеси планування розробки системи управління грошовими потоками

№	Процес	Трактування
1	Створення інформаційної бази для управління	Внутрішні положення про систему управління грошовими потоками
2	Ведення періодичних платіжних календарів та касових бюджетів	Касовий бюджет – план надходження і витрачання грошових коштів, розробляється на фінансовий рік із помісячною сегментацією. Платіжний календар – короткотерміновий план (прогноз) надходження і витрачання коштів підприємства.
3	Центри відповідальності	Центри відповідальності, які матимуть на меті ефективного управління
4	Планування та координування діяльності підрозділів	Шляхи розподілення функцій між працівниками

Джерело: систематизовано автором на підставі [45]

Такий підхід є більш економічно ефективним для компаній, які розподіляють операції на велику кількість працівників, і в цьому випадку грошовий потік буде менш важким випробуванням; однак це не є характером ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА». Можна сказати, що аналіз руху коштів проводить директор спільно з головним бухгалтером. Фінансовий контроль здійснюється керівництвом- директором.

Бухгалтерський облік управління грошовими потоками в ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» є майже адекватним, проте доцільно було б необхідно мати аудиторську фірму, призначену для аналізу діяльності компанії раз на рік. Під час оцінки якості управління грошовими коштами було визначено, що компанія знаходиться на належному рівні, хоча було помічено, що операційна діяльність у 2022 році була менш ефективною порівняно з 2021 роками, отже, операції необхідно виправити.

2.3. Особливості внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Компанія Get.App зробила дослідження з опитування власників малого та середнього бізнесу з їх пріоритетів. Вибір був наступний:

1. Залучати та утримувати клієнтів – 57.6%
2. Скоротити витрати та збільшити прибуток– 12.6%
3. Поліпшити IT інфраструктуру – 7.8%
4. Прискорити процес отримання оплати – 6.6%
5. Покращити організацію робочого процесу – 6%
6. Скоротити час на адміністративні питання – 6%
7. Інше – 3.5% [50].

Для реалізації кожного пункту треба відпрацьовувати комплекс та порядок дій, оцінити кількість та можливості ресурсів підприємства.

Стратегічне управління визначає ключові напрямки розвитку організації, формує її довгострокові цілі та забезпечує інтеграцію ресурсів для досягнення цих цілей. Однак реалізація стратегічних завдань покладається на систему управлінського контролю, яка відіграє вирішальну роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Ця система відповідає за моніторинг і оцінку результатів діяльності, забезпечення достовірності фінансової звітності та підтримання відповідності нормативно-правовим вимогам.

Ключовою складовою системи управлінського контролю є відділ внутрішнього аудиту, який виконує регулярні перевірки та надає незалежну оцінку процесів і ризиків. Для підвищення об'єктивності та достовірності контролю, підприємства також залучають зовнішніх аудиторів, які здійснюють аудит фінансової звітності та перевіряють відповідність внутрішніх процесів установленим стандартам.

Деякі компанії структурно вдосконалюють системи внутрішнього контролю, інтегруючи сучасні підходи до управління ризиками, автоматизації процесів і забезпечення прозорості. Однак основною проблемою залишається організація внутрішнього контролю. Ця проблема включає не лише необхідність дотримання законодавчих вимог, але й виклики, пов'язані з недостатнім використанням

інформаційних технологій. Відсутність автоматизованих систем ускладнює моніторинг операцій, аналіз даних і швидке реагування на зміни в умовах ринку, що знижує ефективність управління та підвищує ризик фінансових втрат.

Проблеми внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» будуть розглянуті при вирішенні питань управлінського контролю з метою підвищення ефективності компанії в таблиці 2.6

Таблиця 2.6

Проблеми внутрішнього контролю та шляхи їх вирішення

№	Проблема	Шляхи вирішення
1	Не можливість оцінити якість	Відстеження стану організації та функціонування системи внутрішнього контролю на керівника
2	Недостатньо нормативно правових документів	Розробка стандартів та положень внутрішнього контролю на підприємстві.
3	Відсутність оцінки якості внутрішнього контролю	Керівник повинен здійснювати моніторинг системи внутрішнього контролю
4	Відсутність інформаціного забезпечення	Додаткова автоматизація ы не тільки бухгалтерські програми.

Джерело: систематизовано автором на підставі [45]

Контроль на підприємстві виконує керівник. Періодично залучається головний бухгалтер для перевірки бухгалтерського обліку організації, що включає аналіз первинного документообігу, складання звітності та аналіз нарахування заробітної плати відповідно до законодавства. З цієї перевірки керівник організації повідомляє про помилки та дефекти; для інших – через головного бухгалтера та, якщо необхідно, через іншу зацікавлену сторону. Будь-яке спірне питання бухгалтерського обліку можна доручити аудиторській фірмі для роз’яснення без проведення планових перевірок. Зусилля щодо вдосконалення рекомендується зосередити на: кваліфікації працівників: для цього залучаються спеціалісти із суміжних компаній для обміну досвідом; в організації повинні бути встановлені спеціалізовані

комп'ютерні програми. В бухгалтерії є програмне забезпечення для нарахування заробітної плати та ведення обліку «Майстер: Бухгалтерія» та для складання звітності «M.E. DOC». Але в компанії немає таких програм, як калькулятор кошторису, який би розраховував обсяги будматеріалів для об’єктів і CRM-системи для обліку документообігу та відносин з клієнтами.

Виділимо всі визначення пов’язані з внутрішнім контролем грошових коштів на рис. 2.5.

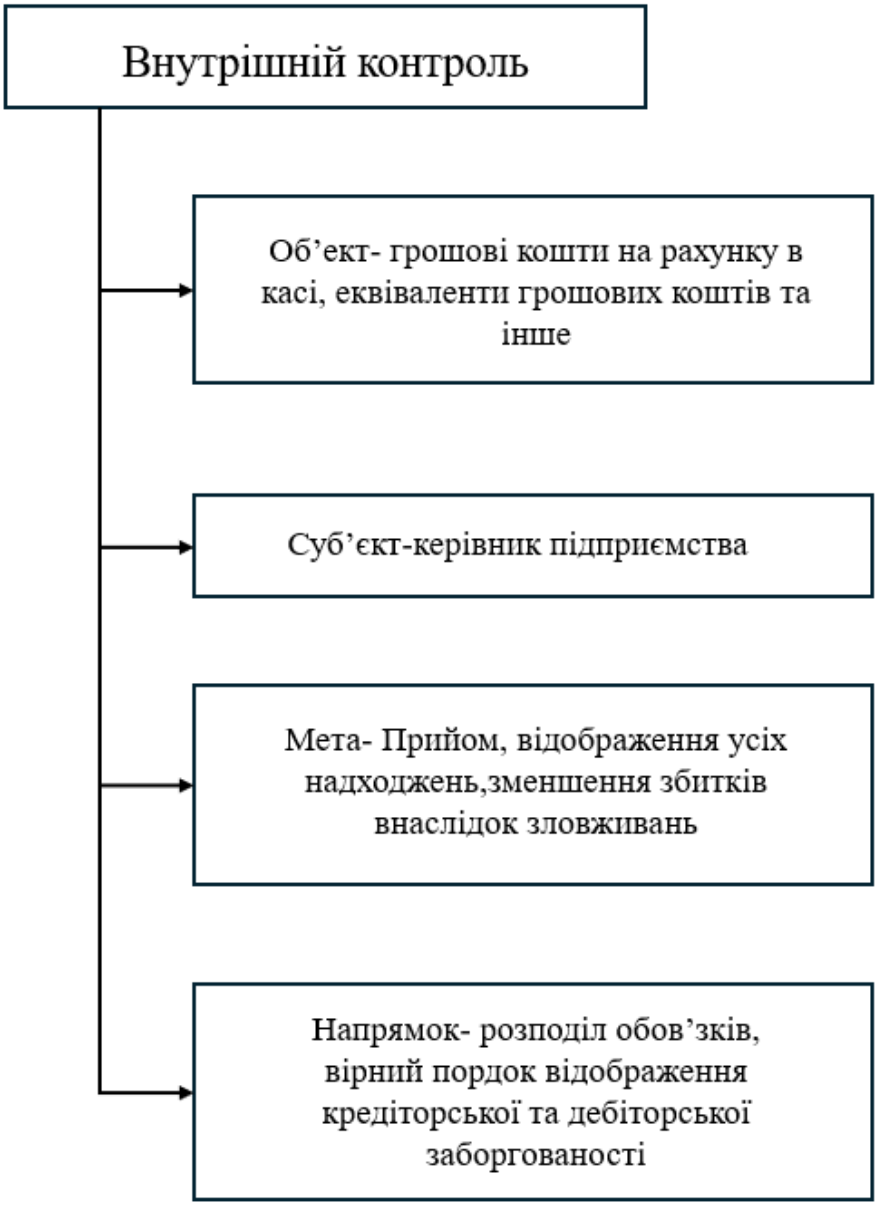

Рис. 2.5. Об’єкт та суб’єкт внутрішнього контролю грошових коштів

Джерело: систематизовано автором на підставі [45]

Основні характеристики внутрішнього контролю на підприємстві:

1. Внутрішній контроль забезпечує ефективний нагляд за всіма операціями компанії, захищає приватну інформацію, що міститься в окремих випадках і вважається комерційною таємницею, і забезпечує дотримання всіх вимог законодавства під час діяльності. Це передбачає контроль записів у найважливіших базах даних, збереження поточної конкурентної переваги та дотримання законів у кожному сегменті діяльності щодо різних функцій, пов'язаних із різними бізнес-процесами.

2. Ефективна та працююча система безпеки фірми – це комплекс заходів і стратегічних рішень, які мають гарантувати її виживання та конкурентоспроможність у зміні умов ринкового середовища, особливо під час війни. Така система не має заздалегідь визначеного алгоритму роботи, оскільки вона адаптована до потреб і специфіки кожного підприємства. Одним із основних шляхів забезпечення економічної безпеки є впровадження ефективної системи внутрішнього контролю в компанії. Це підвищить не лише відповідність і законність у фінансовому та операційному контролі підприємства, але й підзвітність його управління людськими ресурсами, при одночасному посиленні захисту інформації та збереження облікової та управлінської інформації, яка буде створена в різних регіонах. Управління в бізнесі дозволяє відстежувати витоки інформації, таким чином допомагаючи у вимірюванні безпеки інформації, відстежувати джерела можливих загроз і рівень нелегітимного доступу.

3. В даний час підприємству головне — постійний пошук нових комбінацій в бізнес-процесах для забезпечення оптимального використання наявних ресурсів, виявлення загроз та мінімізації втрати в умовах воєнного стану, подальше зміцнення фінансового становища, збереження економічної стабільності та в розширення ринку збуту. Але все це залежить від того, чи економічні ризики будуть ідентифіковані, оцінені та керовані запровадженою системою внутрішнього контролю на підприємстві. Внутрішній контроль не тільки допомагає виявити слабкі місця в бізнесі, але також зосереджується на ефективності використання ресурсів, виявленні та розкритті потенціалу.

4. Система бухгалтерського обліку є основою для становлення та ефективного функціонування підприємства. Фінансова звітність необхідна для того, щоб користувачі облікової інформації могли приймати обґрунтовані, раціональні та ефективні рішення. Важливо розуміти, що баланс підприємства завжди може бути збалансованим за допомогою методу подвійного запису.

Однак правильність відображеної інформації щодо активів або зобов'язань може викликати сумніви. Це може бути наслідком як необізнаності окремих співробітників бухгалтерії, так і умисних дій, спрямованих на підробку документів чи завищення зобов’язань. Часто виникають ситуації, коли документи вже підготовлені та підписані до їх передачі у бухгалтерію, а бухгалтери лише обробляють отриману інформацію. У таких випадках відповідальність за порушення часто необґрунтовано перекладається на бухгалтерський відділ.

Внутрішній контроль допомагає простежити рух документів, виявити порушення та встановити відповідальних осіб.

5. Дуже часто порушення, що виявляються під час перевірок, не узагальнюються, не аналізуються їхні причини та вплив на операційну спроможність підприємства. Відсутність системного підходу до розробки рішень, оцінки їх ефективності чи навіть до визначення їхньої доцільності призводить до повторення порушень.

Контроль необхідний для формалізації інформації, що дозволяє уникати помилок чи порушень у майбутньому. Він допомагає керівному персоналу виявляти недоліки в існуючих системах і своєчасно їх усувати. Це також включає впровадження корекційних заходів, які адаптують діяльність підприємства до внутрішніх і зовнішніх умов.

6. Контроль включає перевірку як помилок, так і успіхів окремих виконавців. Разом із цим проводиться аналіз причин успіхів і невдач, що дозволяє розробити заходи для: виправлення помилок та закріплення успіхів.

Таким чином, контроль виступає інструментом вдосконалення управлінських рішень та підвищення ефективності підприємства.

Функції внутрішнього контролю грошових коштів (далі– ГК) представлені на рис. 2.6.

Рис.2.6. Функції внутрішнього контролю грошових коштів

Джерело: систематизовано автором на підставі [51]

Під час здійснення контролю перевіряються різні аспекти діяльності, які забезпечують ефективне управління фінансовими ресурсами. Особлива увага приділяється заходам економії коштів, що дозволяють підприємству раціонально використовувати свої ресурси. Також здійснюється перевірка реєстрації фінансової відповідальності, щоб гарантувати правильність оформлення зобов'язань і їх відповідність бухгалтерським записам.

Контроль охоплює питання матеріальної відповідальності, що передбачає перевірку збереження активів підприємства. Аналізуються розрахункові періоди, щоб переконатися у своєчасності виконання фінансових операцій. Окремо перевіряється правильність видачі документів та відповідність цілей використання коштів установленим стандартам.

Ефективність системи внутрішнього контролю над готівковими коштами може бути підвищена за рахунок таких заходів: своєчасного виписування чеків під час здійснення платежів, негайного подання грошових переказів у банк, а також розподілу операцій і ретельного обліку коштів. Упровадження цих дій сприятиме

оптимізації фінансового контролю і мінімізації ризиків. Внутрішній контроль грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» відбувається за етапами зазначеними на рис. 2.7.

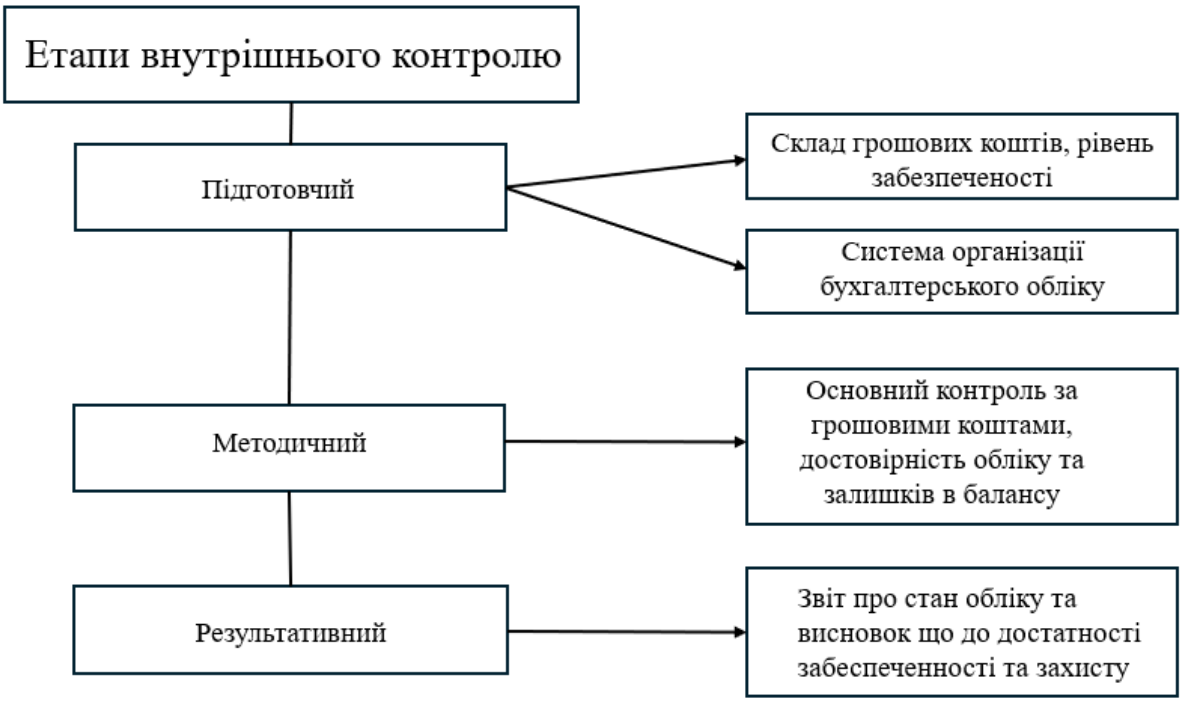

Рис. 2.7. Основні етапи проведення внутрішнього контролю грошових коштів

Джерело: систематизовано автором на підставі [51]

На підготовчому етапі перевірок збирається та аналізується вся необхідна інформація, яка стосується матеріальної відповідальності, складу коштів, бухгалтерського оформлення рахунків та інших аспектів фінансової діяльності. Цей етап створює базу для подальших дій, забезпечуючи комплексне розуміння стану справ на підприємстві. На цьому етапі важливо встановити відповідальних осіб, отримати доступ до первинної документації, зрозуміти специфіку фінансових операцій, що здійснюються, та оцінити дотримання чинного законодавства й облікової політики підприємства.

Методичний етап є основним у процесі контролю, оскільки саме на цьому етапі відбувається глибокий аналіз достовірності бухгалтерських рахунків і відповідності фінансових операцій законодавчим нормам. Ретельно перевіряється

законність форм ведення обліку, зокрема правильність відображення операцій, дотримання принципу подвійного запису, коректність обчислення податків та зборів. Оцінюється відповідність облікових записів реальному стану активів і зобов'язань підприємства. Крім цього, перевіряється якість документообігу, щоб упевнитися в тому, що всі фінансові операції задокументовані відповідно до встановлених стандартів.

Завершальним і, водночас, найважливішим етапом є складання звіту про результати проведених перевірок. У звіті узагальнюються виявлені проблеми, зазначаються їхні причини, а також пропонуються шляхи вирішення. Цей документ стає основою для прийняття управлінських рішень, спрямованих на вдосконалення системи внутрішнього контролю, оптимізацію фінансових операцій і мінімізацію ризиків. Крім того, звіт включає аналіз доступних альтернатив для покращення управління грошовими потоками, що є важливим інструментом у забезпеченні фінансової стабільності підприємства.

Особливої уваги заслуговує інвентаризація каси, яка є критично важливою операцією для забезпечення достовірності даних про залишки готівкових коштів. Ця процедура дозволяє виявити можливі розбіжності між обліковими записами та фактичними залишками коштів. Згідно з чинним законодавством України, інвентаризація каси проводиться щоквартально. Однак, підприємства можуть передбачати частішу перевірку в своїй обліковій політиці, наприклад, раз на місяць або навіть раз на два тижні. Частота таких перевірок залежить від обсягу операцій з готівковими коштами та рівня ризику.

У сучасних умовах, коли багато підприємств поступово переходять на безготівкові розрахунки, частота інвентаризації каси може зменшуватися. Однак навіть за відсутності значних операцій з готівкою, цей процес залишається важливим, адже дозволяє виявити можливі зловживання, помилки або недоліки в роботі касових апаратів. Крім того, регулярна інвентаризація сприяє підвищенню фінансової дисципліни та забезпечує дотримання принципів прозорості та об’єктивності у фінансовій діяльності підприємства.

Таким чином, кожен із етапів контролю відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного управління фінансами. Підготовчий етап дає змогу зібрати всю необхідну інформацію для подальшого аналізу, методичний етап забезпечує глибоке дослідження даних, а завершальний етап дозволяє узагальнити результати та розробити рекомендації для покращення діяльності підприємства.

Типові порушення при обліку грошових коштів зведемо в таблицю 2.7.

Таблиця 2.7

Порушення при обліку грошових коштів

№	Типові порушення	Характеристика
1	Привласнення чужих сум	Привласнення заробітної плати та коштів нарахованих за іншими підставами
	Розрахунки понад ліміти	Перевищення сум встановлених лімітів
2	Не оприбуткування та привласнення грошових коштів, що надійшли	Не оприбуткування і привласнення грошових коштів, що надійшли з банку не оприбуткування і привласнення грошових сум
3	Надлишкове списання грошей по касі	Повторне списання грошових коштів та неправильний підрахунок та фальсифікація грошових коштів
4	Пряме розкрадання коштів	За допомогою не цільових розписок посадових осіб
5	Розрахунки готівкою без реєстраторів	Не використовуються реєстратори розрахункових операцій
6	Неправдоподібне відображення касових операцій в РРО	Виведення залишків, некоректне складання проводок, невідповідність записів в регістрах записам в касовій книзі, звітах касира і документах

Джерело: систематизовано автором на підставі [51]

У ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» контроль за персоналом здійснюється директором у співпраці з керівниками структурних підрозділів. Це дозволяє забезпечити комплексний підхід до управління кадрами та оптимізувати виконання завдань на всіх рівнях компанії. Проте, як уже зазначалося, цей процес потребує більш

рішучих дій не лише у сфері планування чи посиленого контролю за використанням фінансових ресурсів, але й у напрямі консолідації всієї діяльності підприємства.

Для досягнення цієї мети доцільно зосередитися на підвищенні кваліфікації персоналу. Інвестиції у професійний розвиток співробітників сприяють підвищенню їхньої компетентності, адаптації до сучасних ринкових умов і вимог, а також дозволяють впроваджувати новітні технології та підходи у роботу компанії. Раціональне використання таких можливостей не лише покращує ефективність роботи, але й стимулює персонал до більш відповідального ставлення до виконання своїх обов'язків, що в кінцевому підсумку зміцнює конкурентні позиції підприємства на ринку.

Висновки до 2-го розділу

З викладеного можна зробити такі висновки:

1) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», є підприємством, яке успішно функціонує на конкурентному ринку швейного виробництва в Україні. Завдяки орієнтації на якість продукції, адаптації до ринкових вимог і оптимізації витрат, компанії вдається зберігати свої позиції на ринку та забезпечувати фінансову стабільність.

Організаційна структура підприємства, що включає відділи збуту, постачання, виробничий цех, склад і бухгалтерію, дозволяє ефективно розподіляти обов'язки між співробітниками та забезпечувати високу продуктивність. Ключову роль відіграють професійна діяльність керівного складу та виробничих працівників, які займаються створенням моделей, пошиттям продукції, контролем якості та впровадженням сучасних технологій.

Фінансовий аналіз свідчить, що підприємство знаходиться у стані абсолютної фінансової стійкості, з позитивною динамікою показників прибутковості у 2023 році після збиткових результатів у попередні роки. Велику частину активів компанії становлять необоротні активи, що свідчить про її економічний потенціал, тоді як пасиви представлені переважно поточними зобов'язаннями.

Отже, ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» демонструє стійку динаміку розвитку завдяки ефективному управлінню, раціональній організації виробничого процесу та впровадженню сучасних рішень у своїй діяльності. Однак для подальшого зміцнення фінансової стійкості підприємству варто вжити заходів щодо збереження та оптимізації джерел фінансування запасів і витрат, щоб підтримувати конкурентоспроможність на ринку швейної продукції.

2) Бухгалтерський облік у ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» здійснюється за організаційно-методичним підходом, який гарантує ефективне управління фінансами та стабільний фінансовий стан підприємства. Цей підхід передбачає систематичний облік фінансових операцій для забезпечення прозорості, точності звітності та відповідності законодавчим вимогам.

Діяльність компанії характеризується динамічними грошовими потоками, що необхідні для виплати зарплат та придбання активів. Для цього в компанії організовано облік та контроль грошових коштів. Головний бухгалтер відповідає за облік готівки і розрахунки, використовуючи первинні документи та план рахунків бухгалтерського обліку.

ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» використовує прямий метод складання звіту про рух грошових коштів, який допомагає ефективно аналізувати потоки коштів. Однак компанія також повинна вдосконалювати систему обліку, зокрема використовувати аудиторські перевірки для оцінки фінансового стану та покращення управління грошовими потоками.

Відповідно до результатів аналізу, компанія має стабільний рівень управління грошовими потоками, хоча в 2022 році були деякі проблеми з операційною діяльністю. Однак на кінець 2023 року грошовий потік майже відновився.3) Досконало продумано управління аспектом обліку готівки ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА». Встановлено, що управлінський процес є обґрунтованим та ефективним, оскільки виконує поставлені функції та завдання, які зумовлені управлінським обліком у сучасній перспективі.

3) Стратегічне управління підприємством включає визначення ключових напрямків розвитку та забезпечення інтеграції ресурсів для досягнення

довгострокових цілей. Для забезпечення ефективного функціонування підприємства необхідно впровадити систему управлінського контролю, що включає регулярний моніторинг результатів діяльності, достовірність фінансової звітності та відповідність нормативно-правовим вимогам.

Ключову роль у системі внутрішнього контролю відіграє відділ внутрішнього аудиту, який здійснює перевірки та оцінку процесів і ризиків. Внутрішній аудит доповнюється зовнішніми аудиторами, які перевіряють відповідність фінансової звітності стандартам. Важливою проблемою для багатьох підприємств є недостатнє використання інформаційних технологій для автоматизації процесів внутрішнього контролю, що може ускладнювати моніторинг і реагування на зміни на ринку.

Особливо важливою є роль внутрішнього контролю на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», де здійснюється контроль за фінансовими операціями та грошовими коштами. Контроль має на меті забезпечення ефективного використання фінансових ресурсів, оптимізацію витрат і мінімізацію ризиків. Це включає ретельну перевірку документів, правильність обліку, а також інвентаризацію каси. Всі ці дії допомагають підтримувати фінансову дисципліну та підвищувати ефективність роботи підприємства.

РОЗДІЛ 3
ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА АНАЛІЗУ, ШЛЯХИ ОПТІМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

3.1. Аналіз руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Аналіз грошових коштів є важливою складовою фінансового управління підприємства, оскільки він дозволяє оцінити здатність організації ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами. Зрозуміти, що впливає на рух грошових коштів, є ключовим для прийняття правильних управлінських рішень. Динаміка грошових коштів може відображати не лише поточний стан фінансів, але й показувати тенденції розвитку компанії, які важливі для планування майбутніх операцій та досягнення фінансових цілей.

Аналізуючи рух грошових коштів, варто враховувати вплив таких факторів, як зміни в операційній діяльності, інвестиціях, фінансуванні, а також можливі зовнішні економічні фактори, які можуть впливати на стан фінансів підприємства. Оцінка цих чинників дозволяє визначити, чи є у компанії достатньо ліквідних засобів для забезпечення її фінансової стабільності.

Для початку розглянемо динаміку грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за період 2021-2023 роки, що наведена на рис. 3.1. Цей аналіз дозволяє побачити зміни в обсягах грошових коштів підприємства за різні роки, що вказує на загальні фінансові тенденції, а також допомагає виявити можливі проблеми чи надлишки в управлінні грошовими ресурсами.

На рис. 3.1 можна спостерігати зменшення грошових коштів у 2022 та 2023 роках, що, ймовірно, пов'язано з впливом зовнішньої ситуації. Однак, як було зазначено в попередньому розділі, незважаючи на зниження залишків грошових коштів, ця сума залишається незначною порівняно з обсягами надходжень, що свідчить про певну стабільність у фінансовому управлінні підприємства.

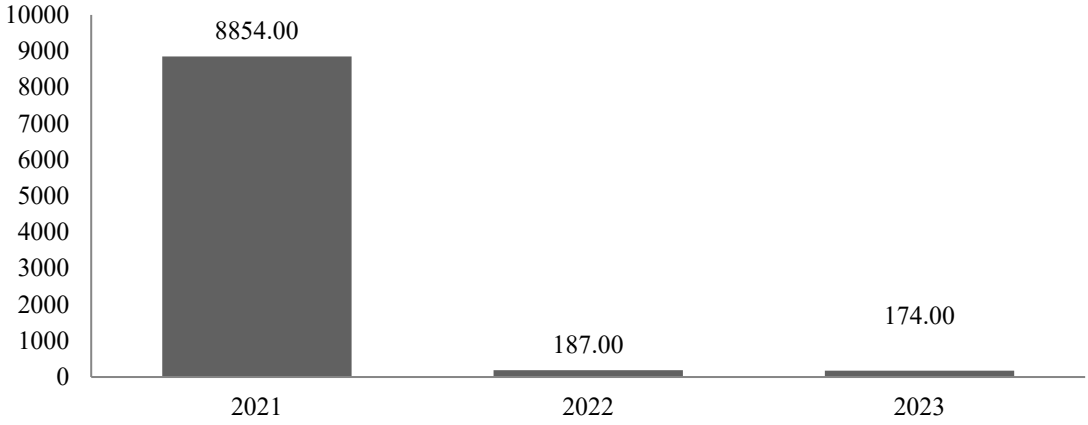

Рис. 3.1. Динаміка грошових коштів та їх еквівалентів за 2021-2023 роки

Джерело: розроблено автором

Для детального дослідження руху грошових коштів проводять два основні види аналізу: горизонтальний і вертикальний. Горизонтальний аналіз спрямований на дослідження динаміки грошових потоків, тобто зміни в абсолютних величинах, що дозволяє оцінити, як змінюються грошові кошти за певний період. Вертикальний аналіз, у свою чергу, дозволяє оцінити структуру грошових потоків, де досліджуються відносні показники (у процентах), що відображають питому вагу різних видів грошових потоків у загальній сумі. Ці два підходи дають повне уявлення про рух коштів на підприємстві, допомагаючи виявити як абсолютні зміни, так і структуру фінансових надходжень і витрат.

Етапи аналізу руху грошових коштів представлені в таблиці 3.1.

Аналіз грошових потоків підприємства починається з оцінки позитивного грошового потоку. Спочатку вивчаються джерела цих коштів, їх структура, динаміка та темпи зростання, що дозволяє визначити, з яких основних напрямків надходять фінансові ресурси. Далі переходимо до аналізу негативного грошового потоку, оцінюючи структуру використаних коштів, тобто куди саме йдуть витрати підприємства.

Таблиця 3.1

Аналіз руху грошових коштів етапи

№ з/п	Етапи	Деталізація етапу
1	Аналіз позитивного грошового потоку	Структура джерел надходження грошових коштів
		Динаміка джерел надходження грошових коштів
		Зіставлення темпів приросту позитивного потоку капіталу з темпами приросту обсягів виробництва та реалізації продукції
2	Аналіз негативного грошового потоку	Структура напрямів використання грошових коштів
		Динаміка використання
3	Аналіз чистого грошового потоку	Збалансованість позитивного і негативного потоків
		Якість чистого грошового потоку
		Достатність надходження грошових коштів
4	Аналіз грошового потоку за видами діяльності	Порівняння фінансової структури балансу за різні періоди
		Структура грошового потоку від операційної діяльності (за прямим методом та непрямим методом)
		Структура грошового потоку від інвестиційної діяльності
		Структура грошового потоку від фінансової діяльності
		Вплив прямих і непрямих факторів на зміну залишку грошових коштів
5	Аналіз відхилення залишку грошових коштів від чистого фінансового результату	Оцінка наявності грошових коштів
		Відхилення залишку грошових коштів від фінансового результату
6	Аналіз достатності надходження грошових коштів та ефективності їх використання	Узагальнення показників розрахованих за попередніми етапами

Джерело: систематизовано автором на підставі [46]

Після цього проводиться оцінка чистого грошового потоку, що включає в себе підсумок позитивного та негативного потоку, що дає змогу зрозуміти, чи є баланс між надходженнями та витратами, а також визначити якість та достатність грошових коштів для забезпечення фінансової стабільності. Важливою частиною аналізу є також розгляд реального грошового потоку в розрізі операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Цей аналіз дозволяє зрозуміти, з яких напрямків виникають найважливіші фінансові потоки та як вони змінюються в часі.

У кінці аналізу необхідно оцінити відхилення від прогнозованих показників та достатність грошових коштів для покриття всіх зобов'язань і забезпечення подальшої діяльності підприємства.

Пропонується також додатково проаналізувати кошти ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за балансом, що дозволить оцінити фінансову ситуацію підприємства більш детально. Для цього будуть використані таблиці 3.2 та 3.3, що містять інформацію про оборотні активи зі звіту «Баланс». Це допоможе виявити структуру активів підприємства та зрозуміти, як вони впливають на загальний грошовий потік.

Таблиця 3.2

Горизонтальний аналіз оборотних активів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за складовими протягом 2021-2023 рр.

Статті балансу	Абсолютні величини			Відхилення	
	2021	2022	2023	Δ(2022-2021)	Δ(2023-2022)
Запаси (З)	6085,00	5780,00	9887.00	-305,00	4107,00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (Д)	193,00	573,00	226,00	380,00	-347,00
Дебіторська заборгованість за розрахунками (ДЗ)	1175,00	5005,00	742,00	3830,00	-4263,00
Інша поточна дебіторська заборгованість (ІД)	4409,00	4420,00	3182,00	11,00	-1238,00
Грошові кошти(ГК)	8854,00	187,00	174,00	-8667,00	-13,00
Інші оборотні активи (ІА)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Оборотні активи (ОА)	20716,00	15965,00	14211,00	-4751,00	-1754,00

Джерело: розроблено автором

Аналізуючи зміни в статтях балансу ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 роки, можна побачити значні коливання в окремих показниках, що дають змогу оцінити фінансову ситуацію підприємства.

Запаси підприємства в 2022 році зменшилися на 305,00 порівняно з 2021 роком, але вже в 2023 році вони зросли на 4107,00. Це може свідчити про накопичення

товарно-матеріальних цінностей для подальшого використання або ж підготовку до зростаючого попиту. Збільшення запасів у 2023 році виглядає досить значним і може бути пов'язане з необхідністю покриття витрат або підготовки до сезонних коливань в бізнесі.

Що стосується дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, то у 2022 році вона значно зросла, збільшившись на 380,00 порівняно з 2021 роком. Проте в 2023 році вона скоротилася на 347,00. Це може свідчити про виплату частини боргів або вдосконалення механізмів стягнення боргів з контрагентів. Падіння дебіторської заборгованості в 2023 році вказує на можливе покращення фінансового контролю або зменшення обсягів операцій із дебіторами.

Дебіторська заборгованість за розрахунками у 2022 році зросла на 3830,00, що є суттєвим підвищенням порівняно з попереднім роком. Однак у 2023 році вона знизилася на 4263,00, що є значним відхиленням і вказує на зміни у розрахунках підприємства з контрагентами або зміни в умовах співпраці, що могли привести до зменшення цієї заборгованості.

Інша поточна дебіторська заборгованість не змінилася суттєво в 2022 році, але у 2023 році вона зменшилася на 1238,00. Це може свідчити про коригування умов договорів з партнерами чи зменшення фінансових зобов'язань підприємства.

Грошові кошти, одна з найважливіших статей балансу, в 2022 році зменшилися на 8667,00, а в 2023 році зниження склало ще 13,00. Такий різкий спад у 2022 році може бути пов'язаний з впливом зовнішніх факторів або внутрішніх проблем підприємства, таких як зменшення доходів або значні витрати. Невелике зниження грошових коштів у 2023 році вказує на те, що підприємство може стикається з труднощами в управлінні грошовими потоками.

Загалом, оборотні активи підприємства у 2022 році зменшилися на 4751,00 порівняно з 2021 роком, а в 2023 році цей показник знизився ще на 1754,00. Це зменшення може свідчити про скорочення активів підприємства, що відбувається внаслідок військової агресії з боку рф.

Таблиця 3.3

Вертикальний аналіз оборотних активів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 рр.

Статті балансу	Питома вага, %			Зміни питоми ваги	
	2021	2022	2023	Δ(2021-2022)	Δ(2022-2023)
(З)	29,37	36,20	69,57	6,83	33,37
(Д)	0,93	3,59	1,59	2,66	-2,00
(ДЗ)	5,67	31,35	5,22	25,68	-26,13
(ІД)	21,28	27,69	22,39	6,41	-5,30
(ГК)	42,74	1,17	1,22	-41,57	0,05
(ІА)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
(ОА)	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

Джерело: розроблено автором

Згідно з вертикальним аналізом оборотних активів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», який представлено в таблиці 3.3, за період 2021-2023 років можна виявити значні зміни в структурі активів підприємства.

Запаси підприємства зросли з 29,37% у 2021 році до 69,57% у 2023 році. Це свідчить про суттєве збільшення частки товарно-матеріальних цінностей в оборотних активах, що може бути результатом накопичення запасів або зростання їх обсягів для забезпечення операційної діяльності в умовах нестабільності на ринку або підготовки до підвищеного попиту.

Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги збільшилася з 0,93% у 2021 році до 3,59% у 2022 році, але в 2023 році зменшилась до 1,59%. Це вказує на те, що підприємство могло збільшити обсяг операцій з дебіторами в 2022 році, однак у 2023 році спостерігається зниження заборгованості, що може бути наслідком кращого контролю за виплатами або зміни умов співпраці з контрагентами.

Дебіторська заборгованість за розрахунками демонструє значне збільшення частки з 5,67% у 2021 році до 31,35% у 2022 році, а потім різке зниження до 5,22% у 2023 році. Це може бути пов'язано з тим, що в 2022 році підприємство вело активні розрахунки або здійснювало багато операцій з контрагентами, а в 2023 році, можливо, вжито заходів щодо скорочення цієї заборгованості.

Інша поточна дебіторська заборгованість також змінилася. Її питома вага зросла з 21,28% у 2021 році до 27,69% у 2022 році, але знову знизилась до 22,39% у 2023 році. Це може вказувати на коригування умов і зменшення заборгованості в цьому сегменті.

Грошові кошти, хоча і становили значну частку оборотних активів у 2021 році (42,74%), в 2022-2023 роках зменшились до рівня 1,17% у 2022 році та 1,22% у 2023 році. Це свідчить про серйозне скорочення грошових коштів на підприємстві, що є тривожним сигналом щодо платоспроможності та здатності покривати поточні зобов'язання. Така ситуація може бути результатом великих витрат або нестабільності в операційній діяльності.

Таким чином, вертикальний аналіз показує значні зміни в структурі оборотних активів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», де головним чином відзначається зростання частки запасів і зниження частки грошових коштів.

Аналіз коштів можна проводити двома методами - прямим і непрямим. Прямий метод використовує формат «Звіту про рух грошових коштів» для операційної, фінансової та інвестиційної діяльності. Непрямі стосуються перегрупування даних балансу, графіків до балансу, звіту про прибутки та збитки та їх коригування для повторного формування, щоб усвідомити та показати фактичний приплив або відтік готівки точніше. Це пов'язано з тим, що значна частина фінансових потоків не приносить грошових потоків, наприклад, амортизація основних засобів. По-друге, також можуть бути деякі інші надходження готівки, напр. авансові платежі за товари та послуги тощо, які тут не розглядаються.

Аналіз руху грошових коштів прямим методом на базі «Звіту про рух грошових коштів» зведений в таблиці 3.4.

Аналіз руху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 роки свідчить про наступні тенденції. У 2021 році надходження коштів склали 121 720,00 тис. грн, у 2022 році зросли до 131 942,00 тис. грн, а в 2023 році досягли 180 703,00 тис. грн. Це вказує на позитивну динаміку зростання доходів

підприємства, що може бути пов'язано з підвищенням обсягів продажу або іншими факторами, які стимулювали фінансові потоки.

Таблиця 3.4

Аналіз руху грошових коштів на ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за роки 2021-2023 роки

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення	
				Δ(2021-2022)	Δ(2022-2023)
Надходження	121720,00	131942,00	180703,00	10222,00	48761,00
Видатки	112646,00	139747,00	181813,00	27101	42066,00
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	9965,00	-7400,00	1658,00	-17365,00	9058,00
Чистий рух грошових коштів від інвестиційної діяльності	-1293,00	-1267,00	-1671,00	26,00	-404,00
Чистий рух грошових коштів від фінансової діяльності	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Чистий рух коштів за звітний період	8672,00	-8667,00	-13,00	-17339,00	8654,00
Залишок коштів на початку року	182,00	8854,00	187,00	8672,00	-8667,00
Залишок на кінець року	8854,00	187,00	174,00	-8667,00	-13,00

Джерело: розроблено автором

Водночас видатки підприємства зросли з 112 646,00 тис. грн у 2021 році до 139 747,00 тис. грн у 2022 році і 181 813,00 тис. грн у 2023 році. Це свідчить про збільшення витрат, що може бути зумовлено підвищенням вартості сировини, енергоносіїв, заробітної плати або інших витрат, пов’язаних з розширенням діяльності підприємства.

Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності в 2021 році був позитивним, склавши 9 965,00 тис. грн. Однак у 2022 році він став від’ємним (-7 400,00 тис. грн), що може свідчити про труднощі в операційній діяльності або зниження ефективності використання коштів. У 2023 році чистий рух грошових коштів від операційної діяльності знову став позитивним, досягнувши 1 658,00 тис. грн, що вказує на відновлення стабільності в операціях компанії.

Аналіз чистого руху коштів за звітний період показав значне зменшення залишків грошових коштів у 2022 році (-8 667,00 тис. грн), що може бути результатом негативних фінансових потоків. Проте в 2023 році цей показник майже не змінився, зменшившись лише на 13,00 тис. грн. Це вказує на деяке відновлення в управлінні фінансовими потоками, хоча залишки грошових коштів залишаються низькими.

Загалом, результати аналізу свідчать про певні фінансові труднощі підприємства в 2022 році, але з поступовим поліпшенням ситуації в 2023 році, що вказує на позитивні тенденції в управлінні грошовими потоками та відновлення операційної ефективності.

В відповідності до цієї таблиці зробимо розрахунки наступних коефіцієнтів:

- Коефіцієнт ліквідності грошового потоку показники компанії здатність погашати короткострокові боргові зобов'язання та перетворити активи на готівку. Ліквідність не слід плутати з неплатоспроможністю. Заходи щодо неплатоспроможності а здатність бізнесу відповідати своїм вимогам довгострокові фінансові зобов'язання. Коефіцієнти платоспроможності містять довгострокові фінансові зобов'язання порівняно з коефіцієнтами ліквідності останнє включає короткострокові боргові зобов'язання і поточні активи фірми.

Має формулу:

$$КЛ_{гп} = \frac{НГК-(ГК_К-ГК_П)}{ВГК} \quad (3.1)$$

Де:

$НГК$ – сума надходження грошових коштів;

$ВГК$ – видаток грошових коштів;

$ГК_К$ – сума залишків грошових коштів на кінець періоду;

$ГК_п$ – сума залишків грошових коштів на початок періоду.

- Коефіцієнт ефективності грошового потоку- показує скільки витрачених коштів припадає на 1 грн. грошового потоку:

$$К_{ефгп} = \frac{ЧГП}{ВГК} \quad (3.2)$$

Де:

$ЧГП$ – сума чистого грошового потоку;

$ВГК$ – видаток грошових коштів.

- Коефіцієнт достатності грошового потоку. Забезпеченість грошовими коштами та ефективне використання ними на підприємстві впливає на ефективність діяльності компанії в цілому та її окремих підрозділів. Аналіз потоків є досить важливою ланкою в управлінні грошовими потоками, надаючи систематично підготовлену інформацію для кращого управлінського судження. Вибір методів аналізу має бути цілеспрямованим, оскільки цілі та завдання аналізу визначаються, підприємствам буде рекомендований індивідуальний підхід.

Формула:

$$КД_{чгп} = \frac{ЧГП}{КП+\Delta З_{ТМ}+Д_У} \quad (3.3)$$

Де:

$ЧГП$ – сума чистого грошового потоку;

$КП$ – виплати по кредитах та позиках;

$\Delta З_{ТМ}$ – приріст залишків оборотних активів;

$Д_У$ – сума дивідендів процентів), виплачених власникам підприємства на вкладений капітал.

- Коефіцієнт реінвестування грошових потоків- виділяє частку інвестицій з метою зміни активів зростання виробництва:

$$K_{РГП} = \frac{ЧГП - Д_у}{\Delta НОА} \quad (3.4)$$

Де:

ЧГП – сума чистого грошового потоку;

$Д_У$ – сума чистого грошового потоку;

ΔНОА – приріст необоротних активів.

- Коефіцієнт рентабельності грошових потоків- характеризує ефективність використання грошових коштів- розмір прибутку на 1-у гривню:

$$P_{ГП} = \frac{П}{НГК} \quad (3.5)$$

Де:

П– прибуток;

НГК – сума надходження грошових коштів.

Результати розрахунків показників зведені в таблиці 3.5.

Аналіз ефективності управління грошовими потоками ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» на основі розрахунку основних коефіцієнтів показує значну варіативність у динаміці фінансових результатів підприємства за період з 2021 по 2023 рік.

Чим вище значення коефіцієнта поточної ліквідності, тим більш ліквідними є активи підприємства. Коефіцієнт 2 і вище вважається нормальним або навіть оптимальним на практиці. Проте у світовій практиці деякі галузі допускають зниження цього показника до 1,5. З іншого боку, нормативність (дорівнює 1) не передбачає організаційних труднощів у погашенні поточних зобов'язань. Коефіцієнт ліквідності грошового потоку (КЛ_гп) у 2021 та 2022 роках залишався стабільним, становивши 1,00, що означає достатній рівень ліквідності для покриття короткострокових зобов’язань компанії. Однак у 2023 році цей коефіцієнт зменшився до 0,99, що свідчить про незначне зниження здатності підприємства до погашення

своїх короткострокових боргів за рахунок грошових коштів. Загалом для нашої організації коефіцієнт дорівнює майже 1 для всіх досліджуваних років. Це добре, але в наступні роки ми можемо мати проблеми в погашенні зобов'язань, якщо не змінимо нашу стратегію. Тим не менш, щоб мати повну картину, необхідно звернути увагу на потоки коштів від операційної діяльності організації; часто низький коефіцієнт «прихований» досить хорошими грошовими потоками (наприклад, компанії швидкого харчування, роздрібна торгівля). Занадто високий коефіцієнт поточної ліквідності також може бути небажаним, оскільки він може означати надмірно неефективне використання поточних активів або короткострокового фінансування. Кредитори в будь-якому випадку хотіли б бачити цей коефіцієнт вищим як показник стабільності компанії.

Таблиця 3.5

Основні показники ефективності управління грошовим потоком ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

№	Показник	2021	2022	2023	Нормативне значення
1	Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,00	1,00	0,99	>1
2	Коефіцієнт ефективності грошового потоку	0,08	-0,06	0,00	>1
3	Коефіцієнт достатності грошових потоків	-	1,82	0,01	>1
4	Коефіцієнт реінвестування грошових потоків	-	6,11	0,02	>2
5	Коефіцієнт рентабельності грошових потоків	0,10	0,14	0,22	>1

Джерело: розроблено автором

Коефіцієнт ефективності грошового потоку за 3 роки майже 0, близький до себе що, у свою чергу, негативно впливає на зміну абсолютної ліквідності та платоспроможності. Такий стан говорить про нестабільну позицію в можливості створювати додаткові грошові кошти. Для правильного розвитку діяльності всередині фірми; Тому дуже важливо ефективно поводитися з готівкою; в аналізі використовуються дані фінансової звітності № 3 (табл. 3.4), щоб простежити структуру

динаміки надходжень; витрати і склад чистого грошового потоку. Дані фінансової звітності компанії ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» дозволяють зробити такі висновки: за 2022-2023 роки ми маємо негативне сальдо. Результатом називають діяльність компанії, особливо негативний висновок при розгляді залишків коштів на початок року та впливу змін балансу на курси валют;

Коефіцієнт достатності показує на скільки грошовий потік перекриває потреби підприємства. У 2022 році ми бачимо позитивне та достатньо велике значення, але в 2023 році ми бачимо майже 0 і це означає що коштів не хватає щоб перекрити борги.

Коефіцієнт реінвестування у 2022 був доволі високий 6,82 це каже що значна частина прибутку підприємства реінвестована в підприємство, а в 2023 майже 0 тобто реінвестування майже немає.

Рентабельність чистого грошового потоку характеризує величину прибутку на 1 грн чистого грошового потоку. І якщо ми говоримо про рентабельність чистого грошового потоку, то хоча він і не відповідає позначці, він щорічно зростає, і це можна інтерпретувати через цю збільшену цифру чистого грошового потоку. Це може свідчити про збільшення чистого грошового потоку. Це також може відображати підвищення ефективності управління грошовими потоками компанії.

Таким чином, результати розрахунку коефіцієнтів показують позитивні зміни в рентабельності та ефективності використання грошових коштів на підприємстві, хоча також виявляються проблеми з ліквідністю та недостатністю грошових потоків, що потребує уваги для поліпшення фінансової стабільності компанії в майбутньому. Підприємство потребує синхронізації вхідних та вихідних грошових потоків. Потоки повинні співвідноситися зі значенням більше 1.

Дослідження формування потоків позитивних і негативних в проводиться різні періоди часу. Для цього використовується графічний метод або метод обробки динамічного ряду. При вирішенні даних проблем організації аналізують минулі операції, таким чином вивчаючи минулі тенденції, це називається ретроспективним аналізом. Розділяють його на два аналізи: поточний і оперативний. Ретроспективний аналіз складається наступних етапів:

1. Досліджують джерела надходження грошових коштів компанії. Вони дивляться на виробництво та продаж, а також темпи збільшення активів.

2. Оцінюють розвиток активів відносно того, куди витрачаються гроші, і напрямки фінансування з інших джерел, а також вивчають погашення боргу.

3. Проаналізують динаміку основного показника чистого грошового потоку та рівноваги вхідного та вихідного грошових потоків. Визначте залежність і співвідношення між чистим прибутком і чистим грошовим потоком. Що є показником рівня балансу грошового потоку. [47]

Ретроспективний аналіз не є панацеєю, оскільки ми аналізуємо звітні періоди. Але без нього ми не можемо зрозуміти, в чому причини нестачі коштів.

Досяжне підвищення ефективності дій може бути зроблено шляхом перспективного аналізу грошових потоків діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА». Перед тим, як розпочати цей етап, нам доведеться опрацювати інформацію та перевірити перспективи.

3.2. Розробка моделі аналізу та прогнозування грошових коштів

Хоча, безумовно, існує досить багато дослідницьких інструментів для аналізу та прогнозування фондів однак, оскільки фінансовий стан ТОВ «АКСІОН УКРА,ЇНА» має певні проблеми з ліквідністю та недостатністю грошових потоків, як у більшості господарських організацій під час кризи і воєнного стану, ми рекомендуємо поєднання методу нормалізованого діапазону (з метою встановлення оптимального розміру оборотного капіталу економічного агенту для підтримки певного рівня ліквідності) і модель тренду (для прогнозування залишку готівки) для залишку готівки). Поєднання цих двох методів забезпечить кращий контроль, аналіз і планування, пов’язані з доктриною готівки. Крім того, той факт, що інформація надається під час війни, також має бути представлений разом із часовим критерієм. Отже, оптимізація вимагає двох методів: вирівнювання та синхронізації. Синхронізація дозволить нейтралізувати сезонні та циклічні відмінності виплати ФОП та «звузити» розкид організаційного грошового потоку в часі; середній оптимальний

залишок коштів; в результаті підвищується абсолютний рівень ліквідності. Таким чином, згідно з результатами аналізу грошових потоків ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА», чисті грошові потоки від операційної діяльності необхідно оптимізувати, оскільки протягом усього досліджуваного періоду 2022-2023 року вони були від'ємними, що призвело до погіршення ліквідності та платоспроможності компанії. Відсутність грошового потоку є основною проблемою для більшості фірм. Дефіцитний грошовий потік має небажані наслідки, пов'язані зі зниженням гудвілу та платоспроможності суб'єкта господарювання, збільшенням простроченої кредиторської заборгованості, збільшенням частки прострочених платежів за кредитами відносно відсотків із заробітної плати працівників, а отже, меншим доходом від використання майнових фондів, а також майно організації [48].

На сьогодні існує багато методів прогнозування та аналізу грошових потоків. Одним із важливих аспектів управління фінансами на підприємстві є балансування вхідних і вихідних грошових потоків для забезпечення платоспроможності та ліквідності.

На ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» спостерігається дефіцит грошових коштів для покриття заборгованостей. Це свідчить про певні проблеми у сфері управління фінансовими потоками. Зокрема, неузгодженість між обсягами надходжень і витрат може створювати додаткові фінансові труднощі, що потребує ретельного аналізу та коригування.

У цьому дослідженні буде застосовано метод нормованого розмаху, який дозволяє визначити оптимальні значення активів для досягнення необхідного рівня ліквідності підприємства. Крім того, з використанням трендової моделі буде здійснено прогнозування залишків грошових коштів на кінець періоду. Це дозволить оцінити потенційну динаміку фінансового стану підприємства та сформувати відповідну стратегію для покращення управління грошовими потоками.

Завдяки застосуванню цих методів, можна виявити основні проблеми у фінансовій діяльності підприємства, оцінити їхній вплив на ліквідність і розробити ефективні рекомендації для стабілізації фінансового стану.

$$КК_{дп} = \sum_{t=1}^{n} p_{n0} \left(\frac{ПГП_i - \overline{ПГП}}{\sigma_{пгп}}\right) \times \left(\frac{НГП_i - \overline{НГП}}{\sigma_{нгп}}\right), \quad (3.6)$$

де $КК_{ДП}$ - коефіцієнт кореляції грошових потоків у часі;

$P_{по}$ - передбачені імовірності відхилення грошових потоків від середнього значення в плановому періоді;

$ПГП_i$ - варіанти сум вхідного грошового потоку в окремих інтервалах планового періоду;

$\overline{ПГП}$ - середня сума вхідного грошового потоку в одному інтервалі планового періоду;

$НГП_i$ - варіанти сум вихідного грошового потоку в окремих інтервалах планового періоду;

$\overline{НГП}$- середня сума вихідного грошового потоку в одному інтервалі планового періоду;

$\sigma_{пгп}, \sigma_{нгп}$- середньоквадратичне відхилення сум грошових потоків.

У таблиці 3.6 зведені формули, значення та характеристики середньоквадратичних відхилень, які дають змогу оцінити ступінь коливань досліджуваних показників. Середньоквадратичне відхилення є важливим статистичним показником, що характеризує рівень розсіювання даних навколо середнього значення. Зокрема, таблиця містить формули для обчислення середньоквадратичного відхилення як для вибіркових даних, так і для генеральної сукупності, що дозволяє аналізувати варіацію в різних масштабах.

Одним із важливих показників є відносне середньоквадратичне відхилення, яке також називають коефіцієнтом варіації. Воно використовується для порівняння ступеня коливань між різними наборами даних незалежно від їх абсолютних значень. Окрім цього, середньоквадратичне відхилення чутливе до аномальних значень, які можуть суттєво впливати на його величину. Рівень цього відхилення також залежить від масштабу вимірювання, що варто враховувати під час аналізу.

Таблиця 3.6

Середньоквадратині відхилення грошових потоків ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Показник	Формула	Значення	Характеристика
Середньоквадратичне відхилення надходження сум грошових потоків	$\sqrt{\frac{\sum_{t=1}^{n}\left(\overline{N}-N_n\right)^2}{n}}$ N – надходження грошових коштів; $\overline{N}$–середній розмір надходження грошових коштів;	25736,00	Рівномірність надходження грошей.
Середньоквадратичне відхилення витрат сум грошових потоків	$\sqrt{\frac{\sum_{t=1}^{n}\left(\overline{V}-V_n\right)^2}{n}}$ – витрати грошових коштів; $\overline{V}$–середній розмір витрат грошових коштів;	32089,00	Рівномірність витрат.

Джерело: узагальнено автором на підставі [48]

Коефіцієнт кореляції для підприємства ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» після підстановки даних в формулу дорівнює 2.60 при нормативному значенні 1.

Для визначення, скільки грошових коштів необхідно підприємству ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» для забезпечення ефективності його діяльності, застосуємо метод нормованого розмаху. Цей метод дозволяє оцінити мінімально необхідний рівень активів на основі аналізу коливань грошових потоків. Складемо таблицю 3.7 з показниками, які треба розрахувати для цього методу, їх формулами та підрахованими значеннями.

Таблиця 3.7

Формули розрахунку та значення показників для методу нормованого розмаху

Показник	Алгоритм розрахунку	Значення, тис. грн
Середній обсяг надходження грошових коштів ($\overline{НГК_t}$)	$\overline{НГК_t} = \frac{1}{n}\sum_{t=1} НГК_1(t) + НГК_2(t) + НГК_J(t)$ $НГК$ – сума надходження грошових коштів за рік;	144788,33
Середній обсяг витрат ($\overline{ВГК_t}$)	$\overline{ВГК_t} = \frac{1}{n}\sum_{t=1} ВГК_1(t) + ВГК_2(t) + ВГК_J(t)$ $ВГК$ – сума витрат грошових коштів за рік;	144735,33
Обсяг грошових коштів ($X_м(t)$) дефіцит ($Д$), надлишок($Н$)	$X_M(t) = \overline{НГК_t} - \overline{ВГК_t}$	53,00
Розмах варіації надходжень коштів ($R_{НГК}$)	$R_{НГК} = max\, НГК(t) - min\, НГК\,(t)$	58983,00
Розмах варіації витрат коштів ($R_{ВГК}$)	$R_{ВГК} = max\, ВГК(t) - min\, ВГК(t)$	69167,00
Середньо квадратичне відхилення надходжень ($\sigma_{НГК}$)	З таблиці 3.6	25736,00
Нормований розмах накоплених сум ($RS_{НГК}$)	$RS_{НГК} = \frac{R_{НГК}}{\sigma_{НГК}}$	2,3

Джерело: узагальнено автором на підставі [47]

Для даного метода вибрали річні інтервали, тому що для розгляду маємо річні звіти. Максимальне надходження було у 2023 році та дорівнювало 180703,00 грн., а мінімальне у 2022 році 121720,00 грн. Максимальні витрати у 2023 році 181813,00 грн., а мінімальні у 2021 112646,00 грн. Середній обсяг надходжень більше ніж середній рівень витрат, незважаючи на те що у 2022 і 2023 році витрати

перевищили надходження всеж таки ми маємо надлишок коштів в розмірі 53000 грн.

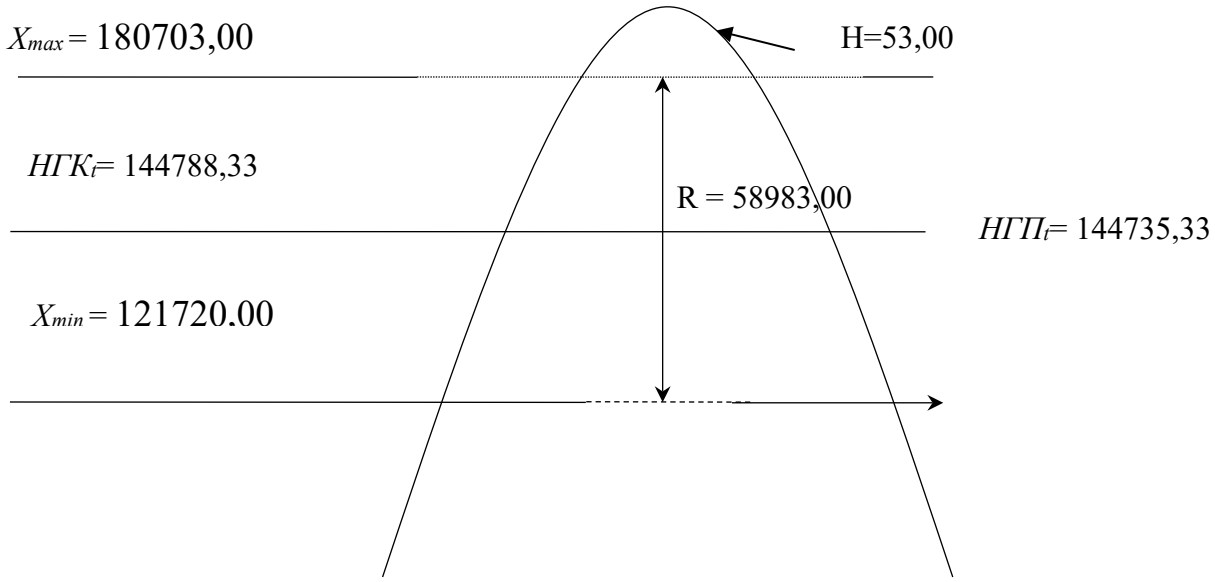

Рис.3.2. Модель нормованого розмаху грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021-2023 роки

Джерело: розроблено автором

Таким чином, оптимізація грошових потоків ФОП методом нормалізованої шкали виявила рівень необхідних запасів готівки по їх середньорічним надходженням і виплатам у сумі 69167,00 грн. Забезпечення розрахункового резерву на поточних рахунках фірми протягом року має підтримувати ліквідність фірми таким чином, щоб вона не потрапила в позицію овердрафту, коли її вихідні грошові потоки перевищують надходження, і, отже, сприяти зведенню овердрафтів до мінімуму і, таким чином, зменшити фінансові витрати досліджуваної фірми. Такої проблеми не існує в досліджуваній організації, але метод розрахунку по лінії є більш зручним, прозорим та ефективним, тому його можна рекомендувати іншим суб’єктам господарювання на ринку.

Прогнозування є одним із інструментів планування грошових потоків. Загальні надходження та відтоки грошових коштів, що призводять до чистих грошових потоків, зменшують початкове сальдо в періоді, що розглядається, щоб визначити сальдо на кінець. Різні методи, згадані раніше, допомагають прогнозувати залишки готівки в найближчі періоди. Аналіз трендів є одним із таких методів.

Буде побудовано модель тренду для прогнозування майбутніх залишків готівки для ФОП. Модель виглядає наступним чином: тренд або лінійна фільтрація, накладена на послідовність фінансових даних; він не враховує інформацію такого ряду. Це підхід, який дозволяє людям зрозуміти, що таке зміни тенденцій у даних; тобто допомагають у передбаченні певних тенденцій зміни. Лінійний, логарифмічний, поліграфічний, потужний, були розділені на шість типів ліній тренду. Який вид лінії тренду ви б хотіли вибрати, залежало б від типу даних, які ви зберігаєте. Згідно з цим правилом, лінія тренду є точною, коли значення r-квадрат наближається до одиниці або дорівнює одиниці.

В таблиці 3.8 зведемо данні по всім 6-ти типам

Таблиця 3.8

Типи ліній тренду

Тип лінії тренду	Формула	Опис
Лінійна	$y = mx + b$ Де: y -залежна функція; x-аргумент; m, b- константи	Простий лінійний ряд, графік відповідає прямій лінії
Логаріфмічна	$y = c\,ln\,x + b$ Де: y -залежна функція; x-аргумент; b- константа	Графік швидко падає або підіймається потім вирівнюється
Ступенева	$y = cx^b$ Де: y -залежна функція; x-аргумент; c,b- константи	Зростає у певній пропорції

Закінчення таблиці 3.8

Тип лінії тренду	Формула	Опис
Поліноміальна	$y = b + c_1x + c_2x^2 + c_3x^3 + \ldots c_6x^6$ Де: y -залежна функція; x-аргумент; $c_1 \ldots c_2$, b- константи	Визначається за кількістю вигінів на кривій (коливань)
Експотенціальна	$y = ce^{bx}$ Де: y -залежна функція; x-аргумент; c, b- константи; e- експонента	Крива, яка застосовується, коли значення даних зростають або спадають зі швидкістю, що постійно зростає, називається експоненціальною лінією тренду. Її також, як і степеневу лінію тренду, неможливо побудувати, якщо є нульові та від'ємні значення.
Змінного середнього значення	$F_t = \frac{A_t + A_{t-1} + \ldots A_{t-n+1}}{n}$	Використовується певна кількість точок даних та усереднює їх та застосовує середнє значення як точку для лінії тренду

Джерело: систематизовано автором на підставі [48]

Після розрахунків- вирішення системи рівням отримаємо лінійну модель тренду у вигляді формули:

$$y = 29491{,}5x + 92228{,}5 \qquad (3.7)$$

Значення коефіцієнта детермінації в цьому випадку дорівнює 0.87 це дуже добрий показник.

Після розрахунків- вирішення системи рівнянь отримаємо логарифмічну модель тренду у вигляді формули:

$$y = 53620 * \ln x + 121720 \quad (3.8)$$

Значення коефіцієнта детермінації в цьому випадку дорівнює 0.83 це теж добрий показник.

Після розрахунків- вирішення системи рівнянь отримаємо логарифмічну модель тренду у вигляді формули:

$$y = 121720x^{0,369} \quad (3.9)$$

Значення коефіцієнта детермінації в цьому випадку дорівнює 0.83 це теж добрий показник.

Після розрахунків- вирішення системи рівнянь отримаємо поліноміальну модель тренду у вигляді формули:

$$y = 92435,8 + 29219,5x + 63,2x^2 + 1,5x^3 \quad (3.10)$$

Значення коефіцієнта детермінації в цьому випадку дорівнює 0.87 це дуже добрий показник

Після розрахунків- вирішення системи рівнянь отримаємо експоненціальною модель тренду у вигляді формули:

$$y = 44750 * e^{0.46x} \quad (3.11)$$

Значення коефіцієнта детермінації в цьому випадку дорівнює 0.83 це теж добрий показник

Для побудови формули змінного середнього значення ми маємо достатньо мало інформації, тому в даному випадку неможливо побудувати коректну формулу.

Ми маємо дві моделі які мають однаковий та дуже високий результат це лінійна та поліміальна модель для них побудуємо графіки.

Рис.3.3. Лінійна модель тренду для грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: розроблено автором

Рис.3.4. Поліноміальна модель тренду для грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

Джерело: розроблено автором

Дивлячись на графіки не можливо помітити різниці, але ж все ж таки поліноміальна модель показує на 226,5 тис грн. більше надходжень у 2024 році.

Для того щоб прорахувати показники виведемо формули лінійної та поліноміальної моделей для витрат, щоб отримати суми майбутніх періодів для розрахунків:

Лінійна:

$$y = 30083{,}5x + 91562{,}5 \qquad (3.12)$$

Поліноміальна:

$$y = 77997{,}8 + 34583{,}5x + 63{,}2x^2 + 1{,}5x^3 \qquad (3.13)$$

Спробуємо прорахувати та звести результати наших прогнозів в таблицю 3.8 для основних показників

Таблиця 3.8

Оцінка результатів моделі аналізу та прогнозування грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2023-2024 рр.

№	Показник	2023	2024	Δ(2024-2023)
1	Чистий грошовий потік, тис. грн. *(ЧГП)*	Лінійна -13,00	-36348,00	-36335,00
		Поліноміальна -13,00	-7018,00	-7005,00
2	Залишок грошових коштів, тис. грн. *($ГК_К$)*	Лінійна 174,00	-4166,00	-4330,00
		Поліноміальна 174,00	-1340,00	-1514
3	Коефіцієнт кореляції позитивного і негативного грошових потоків у часі (*$КК_{ДП}$)*	Лінійна 2,60	2,42	-0,18
		Поліноміальна 2,60	2,53	-0,7
4	Коефіцієнт ліквідності грошового потоку (КЛгп)	Лінійна 0,99	1,09	0,14
		Поліноміальна 0,99	1,1	0,03
5	Коефіцієнт ефективності грошового потоку (КефГП)	Лінійна 0,00	-0,17	-0,17
		Поліноміальна 0,00	-0,03	-0,03
6	Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів (КЧПГК)	Лінійна 0,10	8,72	8,62
		Поліноміальна 0,10	5,23	5,13
7	Коефіцієнт достатності грошових коштів для здійснення виплат (Кдгкв)	Лінійна 0,11	-0,08	-0,19
		Поліноміальна 0,11	-0,03	-0,14

Джерело: розроблено автором

В таблиці приведені розраховані показники по лінійний та поліноміальний моделям тренду. Обидві моделі показали на зниження чистого грошового потоку. Значення поліноміальної моделі виглядають більш реалістичними. Ми маємо від'ємні значення для залишків та чистого грошового потоку, але суми не значні в порівнянні з сумами доходу підприємства. ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» мало дуже гарні перспективи в 2021 році, тому проблеми які ми спостерігаємо пов'язані скоріш за все з ситуацією в Україні.

3.3. Резерви збільшення величини грошових коштів та оптимізації грошових потоків підприємства

Як свідчать результати аналізу, представлені в таблиці 3.9, грошовий потік ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» залишається недостатнім для стабільного забезпечення операційної та фінансової діяльності. Прогноз залишків готівки підтверджує песимістичні очікування, що вказує на нагальну потребу у формуванні фінансових резервів для збільшення грошових потоків та прискорення їх оборотності.

Дефіцит грошових коштів призводить до негативних наслідків, зокрема до зниження платоспроможності підприємства, падіння рівня ліквідності та подовження оборотного циклу. Як наслідок, знижується ефективність використання власного капіталу та активів, що ускладнює виконання фінансових зобов'язань і стримує інвестиційну діяльність.

У таблиці 3.9 відображено основні драйвери операційної діяльності підприємства за період 2021–2023 років, які формують чистий грошовий потік.

Аналіз основних показників руху грошових коштів від операційної діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021–2023 роки свідчить про значну варіативність у фінансових результатах та суттєві коливання показників.

У 2021 році підприємство продемонструвало позитивний чистий рух грошових коштів від операційної діяльності в розмірі 8672,00 грн. Основним фактором, що сприяв цьому результату, став прибуток від звичайної діяльності, який склав 12

354,00 грн, та амортизація в розмірі 3020,00 грн. Це свідчить про стабільну фінансову ситуацію та ефективне управління операційними процесами.

Таблиця 3.9

Основні показники руху коштів у результаті операційної діяльності ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» 2021-2023 рр.

Показник	2021	2022	2023
Прибуток від звичайної діяльності	12354,00	17854,00	41550,00
Коригування на прибуток від неопераційної діяльності	0	0	0
Зменшення оборотних активів	-	-4751,00	-1754,00
Амортизація	3020,00	2653,00	2506,00
Збільшення поточних зобов'язань	-	561,00	-12800,00
Сплачений податок на прибуток	677,00	156,00	2490,00
Чистий рух грошових коштів від операційної діяльності	8672,00	-8667,00	-13,00

Джерело: розроблено автором

У 2022 році ситуація суттєво погіршилася, що виразилося у від'ємному чистому русі грошових коштів на рівні -8667,00 грн. Це стало наслідком зменшення оборотних активів на 4751,00 грн, що відображає проблеми із реалізацією продукції чи управлінням запасами. Збільшення поточних зобов'язань на 561,00 грн вказує на зростання боргового навантаження, яке додатково ускладнило фінансову стабільність підприємства.

У 2023 році ситуація залишилася критичною, хоча чистий рух грошових коштів майже зрівнявся з нулем, склавши -13,00 грн. Це відбулося на тлі значного зростання прибутку від звичайної діяльності до 41 550,00 грн. Однак цей позитивний результат був нівельований зростанням сплаченого податку на прибуток (2490,00 грн) та суттєвим збільшенням поточних зобов'язань на 12 800,00 грн, що свідчить про недостатність власних коштів для покриття зобов'язань.

Загалом аналіз демонструє, що попри позитивні тенденції зростання прибутку в 2023 році, підприємство стикається з проблемами, пов'язаними із зниженням ефективності управління оборотними активами та зростанням боргового навантаження. Для стабілізації фінансового стану необхідно зосередитися на

скороченні поточних зобов'язань, оптимізації управління запасами та підвищенні операційної ефективності.

ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» основну частину доходу отримує від продажу товару. Основний вид діяльності операційна, грошові кошти від інвестиційної діяльності це дуже невелика сума, фінансової діяльності взагалі немає

Короткострокові методи підвищення сум грошового потоку наведено на рис. 3.5.

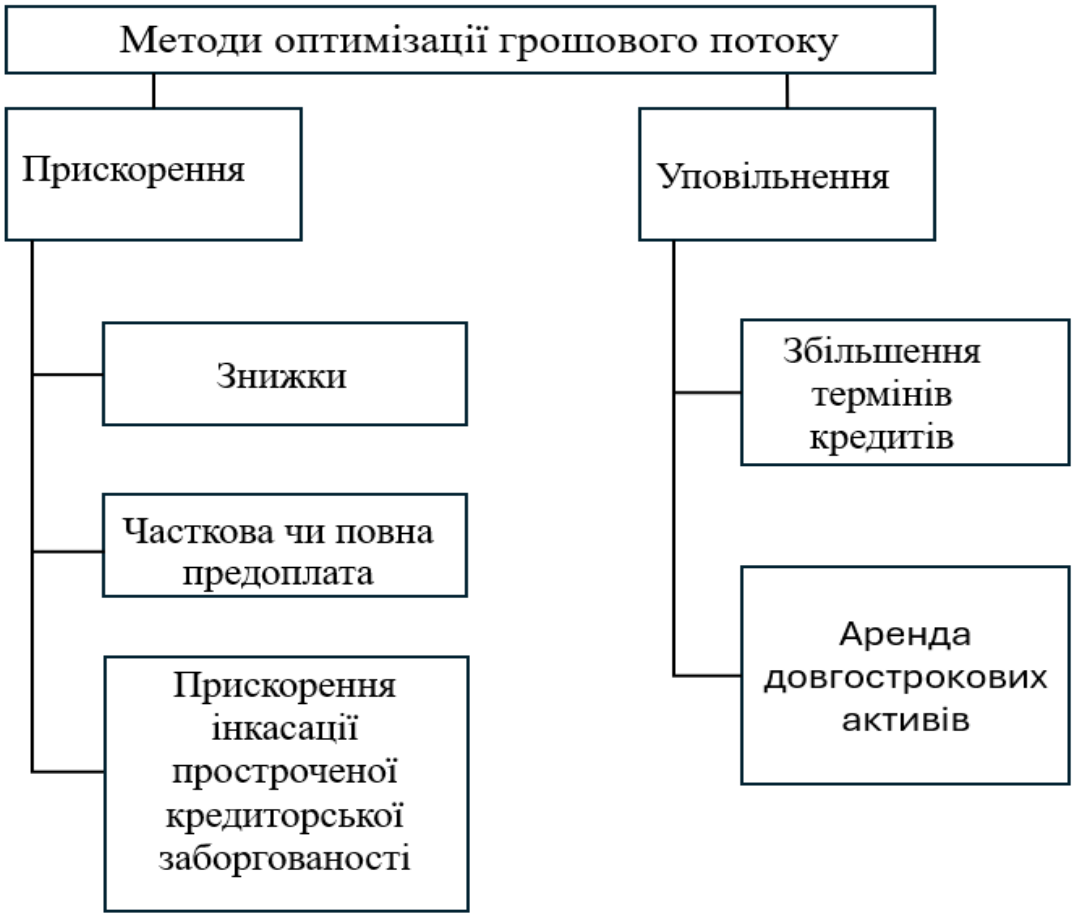

Рис 3.5. Короткострокові методи підвищення сум грошового потоку

Джерело: систематизовано автором на підставі [49]

На ряду з короткостроковими методами слід застосовувати і методи для довгострокового періоду рис 3.6

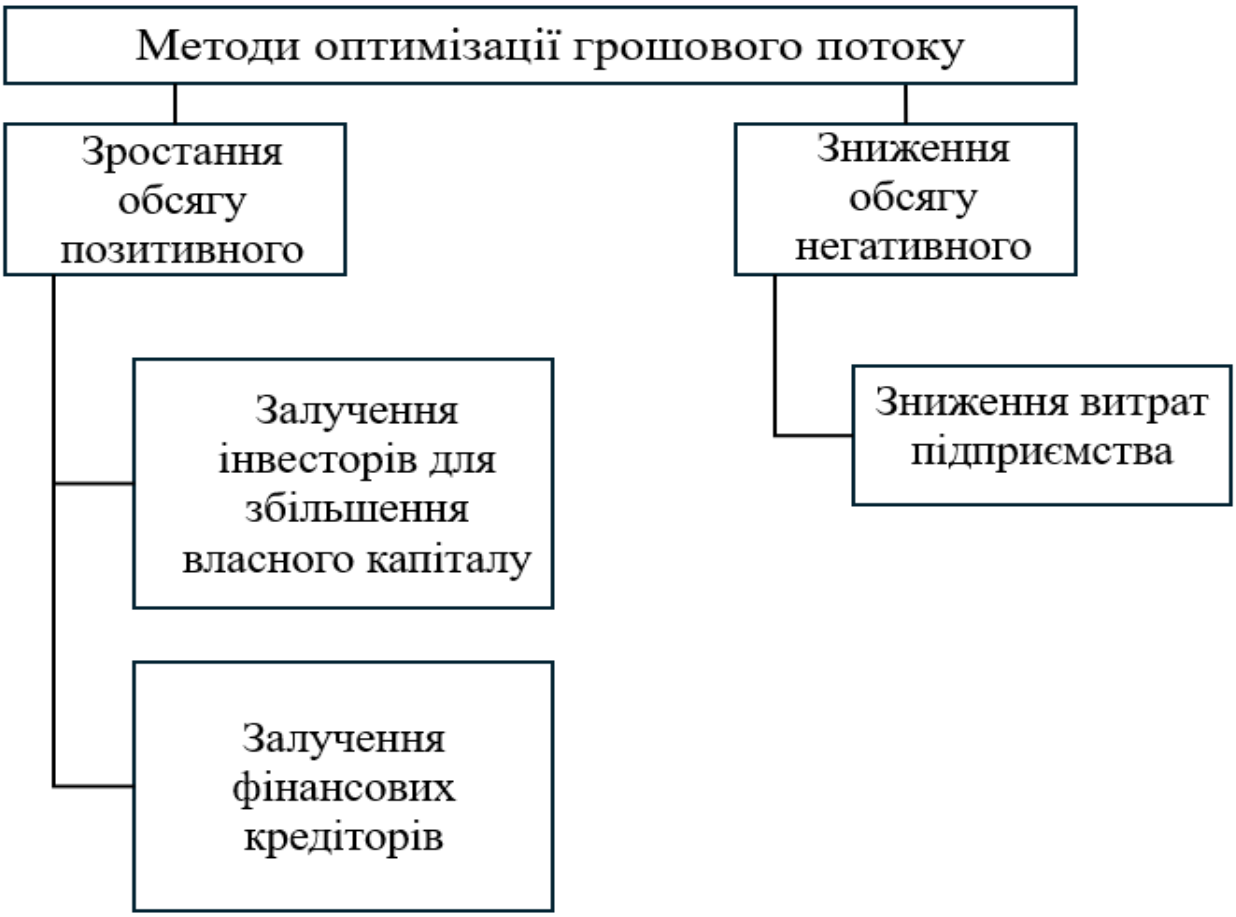

Рис 3.6. Довгострокові методи підвищення сум грошового потоку

Джерело: систематизовано автором на підставі [49]

Довгострокові методи підвищення сум грошового потока рис. 3.11

Для ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» для підвищення ефективності та достатності грошового потоку необхідно:

1. Підвищення контролю витрат. З одного боку ми маємо воєнний стан в країні, достатньо складно знайти постачальників матеріалів за менші гроші, але ми можемо проаналізувати повний процес виробництва і знайти етапи на яких ми можемо скоротити витрати, наприклад оренда мало задіяних інструментів замість їх придбання, виконання замовних робіт на власному виробництві.

2. Підвищення конкурентності продукції, що має прояв в підвищенні контролю якості готової продукції.

3. Продаж невикористовуваних основних засобів. Продаж невикористовуваних основних засобів є важливим кроком для оптимізації ресурсів

підприємства. Невикористовувані або застарілі активи, які не приносять прибутку та не використовуються у виробничому процесі, створюють додаткові витрати на їх утримання, амортизацію та обслуговування. Реалізація таких активів дозволить вивільнити фінансові ресурси, які можуть бути спрямовані на розвиток підприємства або покриття поточних зобов'язань. Це також сприяє підвищенню ліквідності підприємства, зменшуючи навантаження на його баланс.

4. Контроль платоспроможності замовників. Контроль платоспроможності замовників є ключовим елементом управління дебіторською заборгованістю. Ефективна оцінка фінансового стану клієнтів дозволяє знизити ризик неплатежів та покращити рух грошових коштів. Впровадження механізмів перевірки надійності замовників, таких як аналіз кредитної історії, оцінка їхньої фінансової звітності або встановлення лімітів кредитування, дозволяє уникнути затримок у платежах і зменшити рівень дебіторської заборгованості. Це також сприяє підтримці стабільної ліквідності підприємства.

5. Контроль кон'юнктури ринку та зміна асортименту. Аналіз кон'юнктури ринку та адаптація асортименту відповідно до потреб замовників є основою для збереження конкурентоспроможності підприємства. Постійний моніторинг попиту дозволяє вчасно реагувати на зміни уподобань споживачів та ринкових трендів. Успішна реалізація цієї стратегії передбачає використання сучасних інструментів аналітики, таких як аналіз великих даних або дослідження поведінки клієнтів. Зміна асортименту у відповідь на актуальні запити споживачів дозволяє підприємству не лише збільшити обсяги продажів, але й зміцнити позиції на ринку, забезпечивши стабільний грошовий потік.

Розглянемо один з дуже важливих показників – оборотність грошових коштів. Оборотність грошових коштів (ОГК) – це кількість оборотів грошових коштів підприємства за певний період, розраховується за такою формулою:

$$O_{гп} = \frac{ЧДР}{СЗ_{гп}} \qquad (3.14)$$

де:

ЧДР- Чистий дохід від реалізації;

$СЗ_{гп}$ - Середній залишок грошового потоку

Середній залишок грошових коштів за період розраховується за формулою:

$$СЗ_{гп} = \frac{ГП_{поч} + ГП_{кін}}{2} \quad (3.15)$$

Де:

$ГП_{поч}$ – грошові кошти на початок періоду;

$ГП_{кін}$ – грошові кошти на кінець періоду.

Результати по ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» занесемо в таблицю 3.14.

Таблиця 3.14

Аналіз оборотності грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» в динаміці 2021-2023 рр.

№	Показник	2021	2022	2023
1	Чистий дохід (реалізація)	117823,00	130137,00	172493,00
2	Середні залишки грошових коштів та дебіторської заборгованості	4518,00	4520,50	180,50
3	Коефіцієнт оборотності	26,08	28,79	955,64
4	Період оборотності, днів	13,62	12,68	0,38
5	Коефіцієнт завантаження	0,04	0,04	0,001

Джерело: розроблено автором

З таблиці 3.14 очевидно, що оборотність капіталу ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» висока, з коефіцієнтом завантаження 0 у 2023 році, що пов’язано лише з дуже малими залишками готівки. Таким чином, вартість грошових запасів і дебіторської заборгованості потребує збільшення сум залишків і дебіторської заборгованості. Отже, для усунення дефіциту грошових потоків достатньо спонукати підприємства розробити численні заходи та методики, такі як фінансовий контроль, дебіторська заборгованість і поточні зобов’язання, перевірка платоспроможності підприємства та прискорення процесу застосування методу амортизації тощо. Однак некритичними не були б готівка дефіцит, пам'ятайте, що надлишок готівки - теж нездорове явище; ці процеси необхідно збалансувати. Не менш важливим показником є

грошовий оборот. Аналіз їх оборотності в ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» вказує на необхідність прискорення оборотності коштів для підвищення ефективності, інтенсивності та результативності його діяльності в сучасних умовах господарювання.

Висновки до 3-го розділу

З вищезазначеного можна зробити наступні висновки.

1. Аналіз грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021–2023 роки показав зменшення залишків грошових коштів у 2022 та 2023 роках, що може є наслідком економічної нестабільності під час воєнного стану в країні, особливо в Харківській області, де функціонує підприємство. Надходження залишалися стабільними, але зростання запасів та коливання дебіторської заборгованості свідчать про зміни у структурі оборотних активів.

Частка запасів суттєво зросла, тоді як грошові кошти знизилися, що вказує на можливі проблеми з ліквідністю. У 2022 році чистий грошовий потік став від'ємним, але в 2023 році повернувся до позитивного значення, демонструючи поступове відновлення стабільності.

Загалом підприємству слід зосередитися на оптимізації управління ліквідністю та операційною діяльністю для зміцнення фінансового стану й забезпечення сталого розвитку.

2. Фінансовий стан ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» демонструє складнощі з ліквідністю та грошовими потоками, що характерно для підприємств у кризових умовах і під час війни. Для вирішення цих проблем рекомендується застосувати метод нормалізованого діапазону для визначення оптимального рівня оборотного капіталу, а також модель тренду для прогнозування залишків грошових коштів.

Поєднання цих підходів дозволить підприємству збалансувати надходження і витрати, зменшити розкид грошових потоків у часі та підвищити рівень ліквідності. Аналіз показав, що чисті грошові потоки компанії у 2022–2023 роках були від'ємними, що створює загрозу платоспроможності та збільшує ризик накопичення боргів. Однак розрахунки свідчать, що використання поліноміальної моделі

тренду для прогнозування є більш точним і надає змогу скоригувати фінансову стратегію.

Таким чином, запропонована оптимізація допоможе підприємству забезпечити фінансову стабільність, уникнути дефіциту грошових коштів і знизити витрати.

3. Для покращення фінансового стану ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» важливо зосередитися на вдосконаленні управління витратами, що включає скорочення неефективних витрат і підвищення контролю за дебіторською заборгованістю. Оптимізація запасів та збільшення обсягів реалізації продукції сприятимуть пришвидшенню оборотності коштів, стабілізації грошових потоків і підвищенню фінансової стійкості.

Продаж невикористовуваних основних засобів дозволить вивільнити ресурси, які можна спрямувати на покриття поточних зобов’язань, що позитивно вплине на ліквідність підприємства. Водночас, необхідно інвестувати в новітні технології та необхідно розробляти та впроваджувати довгострокові стратегії фінансового управління, які забезпечать баланс між доходами, витратами та обсягом грошових резервів.

Забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами стане ключовою умовою для підвищення конкурентоспроможності підприємства, збереження його стабільності та створення бази для подальшого сталого розвитку.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі подано узагальнення та теоретичні підходи до вирішення наукових проблем удосконалення обліку та контролю грошових потоків підприємства. Відзначено, що дослідження дозволило сформулювати ряд теоретико-методологічних і практичних висновків, у яких відображено досягнення поставленої мети та вирішення поставлених завдань.

1. Проведено аналіз та порівняння понять «гроші», «грошові кошти» та «грошові потоки». У результаті встановлено, що гроші визначаються як специфічна економічна категорія, яка виконує функції загального еквівалента, міри вартості товарів і послуг. Грошові кошти — це ресурси, які підприємство має у своєму розпорядженні в касі або на поточних рахунках, що забезпечують його операційну діяльність та слугують посередником у розрахунках. Грошові потоки є динамічним процесом, що відображає надходження (позитивні величини) і витрати (негативні величини) грошових коштів та їх еквівалентів у часовому вимірі. Об'єднання цих понять сприяє формуванню єдиної бухгалтерської термінології.

2. Аналіз наукових підходів до визначення актуальних проблем обліку, контролю та аналізу грошових коштів дозволяє виділити перелік питань, які залишаються недостатньо дослідженими й потребують подальшого вивчення. Зокрема, це стосується проблем звітності, оптимізації грошових потоків, організації бухгалтерського обліку, аналізу та внутрішнього контролю готівкових коштів.

3. Порівняння нормативно-правових актів у сфері бухгалтерського обліку та касового контролю виявляє розбіжності між вітчизняним і зарубіжним досвідом. Це підкреслює важливість гармонізації національних стандартів із міжнародними для вдосконалення українського законодавства, оскільки національне законодавство здебільшого охоплює лише основи звітності. Існуючі методичні підходи до оцінки фінансово-майнового аналізу часто є суперечливими, не враховують особливостей діяльності підприємств різних галузей економіки України. Удосконалення цих методичних підходів та розробка детального алгоритму їх застосування дозволить об'єктивно оцінювати статичні й перспективні можливості розвитку

фінансово-господарської діяльності підприємств, структуру бізнесу та забезпечення їх фінансовими ресурсами. Це, своєю чергою, підвищить якість управлінських рішень, сприятиме зростанню фінансових результатів і досягненню тактичних і стратегічних цілей.

4. ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» функціонує успішно на ринку швейного виробництва України. Завдяки орієнтації на якість продукції, адаптації до ринкових умов і оптимізації витрат компанія зберігає ринкові позиції та забезпечує фінансову стабільність. Організаційна структура підприємства охоплює відділи збуту, постачання, виробничий цех, склад і бухгалтерію, що сприяє ефективному розподілу обов'язків і високій продуктивності. Ключову роль відіграють професійна діяльність керівного складу та працівників, які займаються створенням моделей, пошиттям, контролем якості та впровадженням новітніх технологій. Фінансовий аналіз показує, що компанія перебуває в стані абсолютної фінансової стійкості, з позитивною динамікою прибутковості в 2023 році після збиткових результатів у попередні роки. Основну частину активів компанії складають необоротні активи, що свідчить про її економічний потенціал, а пасиви здебільшого представлені поточними зобов'язаннями. Для зміцнення фінансової стійкості підприємству слід зосередитись на оптимізації джерел фінансування запасів і витрат для підтримки конкурентоспроможності.

5. Бухгалтерський облік у ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» організований за методичним підходом, який забезпечує ефективне управління фінансами та стабільність. Систематичний облік операцій гарантує прозорість, точність звітності та відповідність законодавству. Діяльність компанії супроводжується динамічними грошовими потоками, які забезпечують виплати заробітної плати та придбання активів. Головний бухгалтер відповідає за облік готівки і розрахунків, використовуючи первинні документи та план рахунків. Звіт про рух коштів складається прямим методом, що сприяє аналізу фінансових потоків. Попри стабільність у 2023 році, компанія має вдосконалити облік, зокрема шляхом залучення аудиторських перевірок для покращення управління коштами. У 2022 році спостерігались труднощі з

операційною діяльністю, але на кінець 2023 року грошовий потік майже відновився.

6. Управління обліком грошових коштів в ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» обґрунтоване та ефективне, відповідає сучасним вимогам і виконує всі необхідні функції. Стратегічне управління передбачає визначення напрямків розвитку та інтеграцію ресурсів для досягнення довгострокових цілей. Підприємство має впровадити управлінський контроль, що включає моніторинг діяльності, перевірку достовірності звітності та відповідності нормативам. Внутрішній аудит відіграє ключову роль у контролі процесів і ризиків. Його результати мають підтверджуватися зовнішніми аудиторами, які оцінюють відповідність стандартам, або створенням відповідного структурного підрозділу. Важливим завданням є автоматизація процесів внутрішнього контролю, що покращить моніторинг і реагування на ринкові зміни. У ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» контроль за фінансовими операціями спрямований на ефективне використання ресурсів, оптимізацію витрат і мінімізацію ризиків. Ретельна перевірка документів, інвентаризація каси й дотримання облікової дисципліни сприяють підвищенню ефективності діяльності підприємства.

7. Аналіз грошових коштів ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» за 2021–2023 роки показав зменшення залишків грошових коштів у 2022 та 2023 роках, що може бути наслідком економічної нестабільності під час воєнного стану в країні, особливо в Харківській області, де функціонує підприємство. Надходження залишалися стабільними, але зростання запасів та коливання дебіторської заборгованості свідчать про зміни у структурі оборотних активів.

Частка запасів суттєво зросла, тоді як грошові кошти знизилися, що вказує на можливі проблеми з ліквідністю. У 2022 році чистий грошовий потік став від’ємним, але в 2023 році повернувся до позитивного значення, демонструючи поступове відновлення стабільності.

Загалом підприємству слід зосередитися на оптимізації управління ліквідністю та операційною діяльністю для зміцнення фінансового стану й забезпечення сталого розвитку.

8. Фінансовий стан ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» демонструє складнощі з ліквідністю та грошовими потоками, що характерно для підприємств у кризових умовах і під час війни. Для вирішення цих проблем рекомендується застосувати метод нормалізованого діапазону для визначення оптимального рівня оборотного капіталу, а також модель тренду для прогнозування залишків грошових коштів.

Поєднання цих підходів дозволить підприємству збалансувати надходження і витрати, зменшити розкид грошових потоків у часі та підвищити рівень ліквідності. Аналіз показав, що чисті грошові потоки компанії у 2022–2023 роках були від'ємними, що створює загрозу платоспроможності та збільшує ризик накопичення боргів. Однак розрахунки свідчать, що використання поліноміальної моделі тренду для прогнозування є більш точним і надає змогу скоригувати фінансову стратегію.

Таким чином, запропонована оптимізація допоможе підприємству забезпечити фінансову стабільність, уникнути дефіциту грошових коштів і знизити витрати.

9. Для покращення фінансового стану ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА» важливо зосередитися на вдосконаленні управління витратами, що включає скорочення неефективних витрат і підвищення контролю за дебіторською заборгованістю. Оптимізація запасів та збільшення обсягів реалізації продукції сприятимуть пришвидшенню оборотності коштів, стабілізації грошових потоків і підвищенню фінансової стійкості.

Продаж невикористовуваних основних засобів дозволить вивільнити ресурси, які можна спрямувати на покриття поточних зобов'язань, що позитивно вплине на ліквідність підприємства. Водночас необхідно інвестувати в новітні технології та розробляти довгострокові стратегії фінансового управління, які забезпечать баланс між доходами, витратами та обсягом грошових резервів.

Забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами стане ключовою умовою для підвищення конкурентоспроможності підприємства, збереження його стабільності та створення бази для подальшого сталого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шатрук Б. Тенденції банкрутства підприємств в Україні: причини та наслідки / Б. Шатрук // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bsfa.edu.ua/files/konf2013/89.pdf.

2. Мочарко В.В. Вдосконалення системи управління грошовими потоками / В. В. Мочарко // Науковий вісник Мукачівського державного університету. – 2011. – № 10 (5). – С. 175–185.

3. Ігоніна К.А. Теоретичні аспекти планування грошових потоків підприємств. – Актуальні проблеми економіки. – 2004. – № 5 (35).

4. Микитюк Н.Я., Дерій М.В. Грошові кошти у системі фінансового обліку / Н.Я. Микитюк, М.В. Дерій // Інноваційна економіка. – 2012. – № 11(37). – С. 288–291.

5. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л.Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 «Облік і аудит». – Житомир: ПП «Рута», 2003. – 544 с.

6. Артюх І. Значення та аналіз грошових коштів в умовах ринкової економіки / І. Артюх // Економічний простір. – 2009. – № 15. – С. 113–118.

7. Завадський Й.С., Осовська Т.В., Юшкевич О.О. Економічний словник. – Київ: Кондор, 2009. – 358с.

8. Єрешко Ю.О. Бюджетування – інструмент оптимізації грошових потоків підприємства / Ю.О. Єрешко // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2011. – №2. – С. 100 – 105.

9. Драч В.І. Управління грошовими потоками в сільськогосподарських підприємствах: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.04.01 / В.І. Драч ; Ін-т аграр. економіки УААН. — К., 2003. — 19 с.

10. Дубенко Н.В. Бухгалтерський облік і контроль грошових коштів та розрахунків на державних підприємствах Міністерства аграрної політики України: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / Н.В. Дубенко ; Нац. аграр. ун–т. — К., 2006. — 19 с.

11. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 3–те вид., випр. та доп. – К. : Знання, 2000. – 587 с.

12. Заремба Є.М. Система внутрішнього контролю операцій з грошовими коштами / Є.М. Заремба // Вісник ЖДТУ. – 2012 . – № 4(62). – С. 89–92.

13. Гейтс Б. Бізнес зі швидкістю думки/ Б. Гейтс. – Вид. 2-е, виправл. – М. : Эксмо, 2007. – 480 с.

14. Гарасим П.М., Журавель Г. П., Фінансовий, управлінський та податковий облік: Навчальний посібник / Гарасим П.М., Журавель Г.П., Хомин., Тернопіль, 2003. – 522 с.

15. Гривківська О.В., Прокопець О.В. Дослідження грошових потоків від інвестиційно-фінансової діяльності підприємств / О.В. Гривківська, О.В. Прокопець // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 5 (107). – С. 69–73.

16. Губачова О.М. Облік у зарубіжних країнах: Навч. посібник. – К.: НМД Укоопосвіта, 1999. – 226 с.

17. Сук Л.К. Фінансовий облік: навч. посіб. — 2–ге вид., перероб. і доп. / Сук Л.К., Сук П.Л. — К., 2012. — 647 с.

18. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. –392 с.

19. Лишиленко О.В. Фінансовий облік: Підручник. – 2–ге вид., перероб. і доп. – Київ: Вид-во "Центр навчальної літератури", 2008. – 556 с.

20. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навч. посіб./ І.Б. Садовська, Т.В. Божидарнік, К.Є. Нагірська. – К.: «Центр учбової літератури». 201, 2013. –688 с.

21. Михайлов М.Г., Телегунь М.І., Славкова О.П. Бухгалтерський облік у бюджетних установах. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

22. Степова Т.Г., Татарінова Г. О., Гріщук Р. І. Облік грошових коштів: Навчальний посібник. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт, 2013р. – 120 с.

23. Утенкова К.О. Аудит: Навчальний посібник/ К.О. Утенкова. – К.: Алерта, 2011. – 408 с.

24. Губачова О.М. Деякі аспекти управління рухом грошових коштів та їх вплив на фінансовий стан підприємства. // Економіка і регіон. – № 2 (5). – ПолтНТУ. – 2005.

25. Дікань Л.В. Контроль і ревізія: Навч. посіб. – 2–ге вид., пероб. і доп. – К.: Знання, 2007. –327 с.

26. Шубіна С.В., Авакян М.Ю. Напрямки управління грошовими потоками підприємства: теоретичні аспекти / С.В. Шубіна, М.Ю. Авакян // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 2 (5). – С. 52 – 55.

27. Яценко В.М., Пронь Н. О. Внутрішній контроль на підприємствах України: проблеми розвитку та шляхи їх вирішення / В.М. Яценко, Н.О. Пронь // Збірник наукових праць ЧДТУ. – 2009. – № 22. – С. 3–7.

28. Здирко Н.Г., Бондар А.П. Особливості проведення аудиту грошових коштів на підприємствах АПК / Н.Г. Здирко, А.П. Бондар // Збірник наукових праць ВНАУ. Серія Економічні науки. – 2011. – № 2(53). – С. 61–65.

29. Атамас П.Й., Атамас О.П. Класифікація грошових потоків за видами діяльності як основа складання звіту про рух грошових коштів / П.Й. Атамас, О.П. Атамас // Бухгалтерський облік і аудит. – 2013. – № 2. – С. 13–18.

30. Ясшина В. В. Грошові потоки підприємств швейної промисловості: облік, аналіз і аудит: автореф. дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / В.В. Ясишена; Терноп. нац. екон. ун–т. — Т., 2011. — 20 с.

31. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України № 996–XIV від 16.07.1999 р.– Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996–14.

32. Положення «Про ведення касових операцій у національній валюті в Україні», затверджена Національним банком України № 637 від 13.12.2004 р. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0040–05.

33. Інструкція «Про порядок відкриття, використання і закриття рахунків у національній та іноземних валютах», затверджена Національним банком України №492 від 12.11.2003 р. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1172–03.

34. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена наказом Мінфіну України від 30.11.1999 р. №291 // Офіційний вісник України від 14.01.2000. – 1999. – №52. – С. 78. – Стаття 2606.

35. Про затвердження Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 № 1440 . – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1440–2003–%D0%BF

36. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затверджений Верховною Радою України № 996–XIV від 16.07.1999 р.– Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996–14.

37. Шатрук Б. Тенденції банкрутства підприємств в Україні: причини та наслідки / Б. Шатрук // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bsfa.edu.ua/files/konf2013/89.pdf.

38. Черевко В.О. Методологія формування та управління фінансовими потоками регіону: Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.10.01 / В.О. Черевко ; НАН України. Рада по вивч. продукт. сил України. — К., 2006. — 20 с.

39. Корягін М.В., Височан О.С. Звіт про рух грошових коштів: вітчизняний та міжнародний підходи / М.В. Корягін О.С. Височан // Проблеми економіки та управління. – 2003. – № 484. – С. 104–109.

40. Кошельок Г.В. Оцінка якості управління грошовими потоками на підприємстві / Г.В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – № 1(48). – С. 108. – 115.

41. НПСБО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 19. – С.665.

42. Атамас П.Й., Атамас О.П. Методичні проблеми складання звіту про рух грошових коштів та шляхи їх вирішення / П.Й. Атамас, О.П. Атамас // Європейський вектор економічного розвитку. – 2013. – № 1(14). – С. 3–11.

43. Курило Г.М. Щодо пошуку стратегії конвергентності в обліку та фінансової звітності: концептуальний підхід / Г.М.Курило // Вісник Донецького університету економіки та права. – 2013. – № 1. – С. 95–100.

44. Теслюк В.М., Дегтяренко А.В. Складання звіту про рух грошових коштів / В.М. Теслюк А.В. Дегтяренко // Вісник Сумського НАУ. Серія: Фінанси і кредит. – 2011. – № 1. – С. 127–131.

45. Назаренко Р.В. Методи аналізу фінансової рівноваги торгівельного підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://www.rusnauka.com/10_NPE_2011/Economics/10_82637.doc.htm

46. Литвин Б.М., Стельмах М.В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб., Київ: «Хай Тек Прес», 2008. – 336 с.

47. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. –392 с.

48. Моісєєва Е. Г. Управління грошовими потоками: планування, балансування, синхронизація / Е. Г. Моісєєва // Справочник экономіста. – 2010. – № 5. – С. 85 – 90.

49. Бєляєв С.О. ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ У БІЗНЕСІ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ/С. О. Бєляєв// Збірник тез доповідей ІІІ Міжнародної науково-практичної конференції, Харків, 2023. – 459 – 460 с.

50. https://inteltech.com.ua/uk/blogs/8-priorytetnyh-ciley-dlya-malogo-ta-serednogo-biznesu

51. Savchenko R., Savchenko N. and Demianyuk I. (2019) Vnutrishnii kontrol: problemy ta perspektyvy [Internal control: problems and prospects]. Efektyvna ekonomika, vol. 9, available at: http://www.economy.nayka.com.ua/ ?op=1&z=7288 (Accessed 17 Apr 2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

За 2022 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	621.00	542.00
Основні засоби	1010	36 516.00	35 177.00
первісна вартість	1011	83 276.00	84 573.00
знос	1012	46 760.00	49 396.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	37 137.00	35 719.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	6 085.00	5 780.00
Виробничі запаси	1101	1 009.00	399.00
Незавершене виробництво	1102	1.00	
Готова продукція	1103	5 075.00	5 381.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	193.00	573.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	1 175.00	5 005.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	

Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 409.00	4 420.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 854.00	187.00
Готівка	1166	0.00	1.00
Рахунки в банках	1167	8 854.00	186.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	20 716.00	15 965.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	57 853.00	51 684.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 585.00	1 585.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	7 041.00	7 041.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13 485.00	8 708.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	22 111.00	17 334.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов' язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	831.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	831.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	831.00	0.00

Продовження додатку А

III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	27 472.00	26 925.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 257.00	1 256.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	1 394.00	1 180.00
розрахунками з оплати праці	1630	4 788.00	4 989.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	0.00	
Усього за розділом III	1695	34 911.00	34 350.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	57 853.00	51 684.00

Продовження додатку А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

За 2022 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	130 137.00	117 823.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	112 283.00	105 469.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	17 854.00	12 354.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	980.00	238.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	12 349.00	12 824.00
Витрати на збут	2150	707.00	414.00
Інші операційні витрати	2180	8 856.00	8 980.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	3 078.00	9 626.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250		0.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00

Продовження додатку А

Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	3 078.00	9 626.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-294.00	-500.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	3 372.00	10 126.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-3 372.00	-10 126.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	18 269.00	14 810.00
Витрати на оплату праці	2505	80 802.00	76 948.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	17 908.00	17 160.00
Амортизація	2515	2 653.00	3 020.00
Інші операційні витрати	2520	2 485.00	1 068.00
Разом	2550	122 117.00	113 006.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		

Продовження додатку А

Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Продовження додатку А

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

За 2022 рік

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	130 137.00	117 823.00
Повернення податків і зборів	3005	1 336.00	3 897.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	1 336.00	3 897.00
Цільового фінансування	3010	302.00	0.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020		0.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	27.00	0.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	140.00	0.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	18 269.00	14 810.00
Праці	3105	80 802.00	76 948.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	17 908.00	17 160.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	405.00	891.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	156.00	677.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	249.00	214.00
Витрачання на оплату авансів	3135		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		0.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	21 958.00	1 946.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-7 400.00	9 965.00

Продовження додатку А

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	1 267.00	1 293.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1 267.00	-1 293.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0.00	0.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-8 667.00	8 672.00
Залишок коштів на початок року	3405	8 854.00	182.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0.00
Залишок коштів на кінець року	3415	187.00	8 854.00

Продовження додатку А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

за 2023 рік

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	542.00	606.00
Основні засоби	1010	35 177.00	34 324.00
первісна вартість	1011	84 573.00	85 773.00
знос	1012	49 396.00	51 449.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	35 719.00	34 930.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	5 780.00	9 887.00
Виробничі запаси	1101	399.00	754.00
Незавершене виробництво	1102	0.00	7.00
Готова продукція	1103	5 381.00	9 112.00
Товари	1104	0.00	14.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	573.00	226.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	0.00	
з бюджетом	1135	5 005.00	742.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	4 420.00	3 182.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	

Продовження додатку А

Гроші та їх еквіваленти	1165	187.00	174.00
Готівка	1166	1.00	
Рахунки в банках	1167	186.00	
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	0.00	
Усього за розділом II	1195	15 965.00	14 211.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	51 684.00	49 141.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1 585.00	1 585.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	0.00	
Додатковий капітал	1410	7 041.00	7 041.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	0.00	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	8 708.00	18 467.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	17 334.00	27 093.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	498.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	498.00
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	0.00	498.00

Продовження додатку А

III. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	26 925.00	11 791.00
розрахунками з бюджетом	1620	1 256.00	2 505.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	875.00
розрахунками зі страхування	1625	1 180.00	1 649.00
розрахунками з оплати праці	1630	4 989.00	5 605.00
за одержаними авансами	1635	0.00	
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	0.00	
Усього за розділом III	1695	34 350.00	21 550.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	51 684.00	49 141.00

Продовження додатку А

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

за 2023 рік

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	172 493.00	130 137.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестрахування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	130 943.00	112 283.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	41 550.00	17 854.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	2 004.00	980.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	15 841.00	12 349.00
Витрати на збут	2150	590.00	707.00
Інші операційні витрати	2180	14 131.00	8 856.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	12 992.00	
збиток	2195		3 078.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00

Фінансові витрати	2250		0.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270		0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	12 992.00	
збиток	2295		3 078.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3 233.00	-294.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	9 759.00	
збиток	2355		3 372.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	9 759.00	-3 372.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	18 689.00	18 269.00
Витрати на оплату праці	2505	103 350.00	80 802.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 709.00	17 908.00
Амортизація	2515	2 506.00	2 653.00
Інші операційні витрати	2520	4 318.00	2 485.00
Разом	2550	151 572.00	122 117.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період

Продовження додатку А

			попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600		
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		
Дивіденди на одну просту акцію	2650		

Продовження додатку А

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) ТОВ «АКСІОН УКРАЇНА»

за 2023 рік

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	172 493.00	130 137.00
Повернення податків і зборів	3005	7 547.00	1 336.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	7 547.00	1 336.00
Цільового фінансування	3010	194.00	302.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011		0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015		0.00
Надходження від повернення авансів	3020		0.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	69.00	27.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035		0.00
Надходження від операційної оренди	3040		0.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045		0.00
Надходження від страхових премій	3050		0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055		0.00
Інші надходження	3095	400.00	140.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	18 689.00	18 269.00
Праці	3105	103 350.00	80 802.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	22 709.00	17 908.00
Зобов'язань з податків і зборів	3115	2 768.00	405.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	2 490.00	156.00
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	278.00	249.00
Витрачання на оплату авансів	3135		0.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140		0.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145		0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150		0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155		0.00
Інші витрачання	3190	31 529.00	21 958.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	1 658.00	-7 400.00

Завкінчення додатку А

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205		0.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	1 671.00	1 267.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-1 671.00	-1 267.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300		0.00
Отримання позик	3305		0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310		0.00
Інші надходження	3340		0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345		0.00
Погашення позик	3350		0.00
Сплату дивідендів	3355		0.00
Витрачання на сплату відсотків	3360		0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365		0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому підприємстві	3370		0.00
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375		0.00
Інші платежі	3390		0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	0.00	0.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-13.00	-8 667.00
Залишок коштів на початок року	3405	187.00	8 854.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410		0.00
Залишок коштів на кінець року	3415	174.00	187.00